

౨౦౧౩౨౧

(వ త్రి ది న ము) (వ క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 21 వ తేది గురువారము } No. 267
 సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౨౬౮

అమృతసంజీవి లేహ్యము,
 అయఃకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ భవమాలికలతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే నిర్వృతి విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలవు. ప్రపంచమున నుభయసంబంధమైన అగ్ర రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివాని కిది శేవతావగ్రసాదము. దీనిని సేవించిన కర్మములైనై, తృప్తి నిచ్చి నరహలకు బలుకృణ్మును కలుగజేయుటలో జేరియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (500)
 48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-కి 3-0-0
 24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0
 1 సెట్టుకు పోస్తేజ 0-4-0. 2 సెట్టు కొనవారలకు పోస్తేజ ఇవాలం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
 నెం. 6. వేంకటేశ మే స్త్రీ పిగి, సామూకాడుపేట, మదరాసు.

కానలెను.

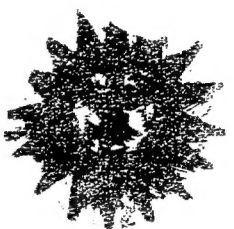
8 అడుగులు పొడవు 2 అడుగులు వెడల్పు గల తాద పూసిన కీలు చాపలను సప్తయశేయుటకు టెండర్లు కావలెను. 1000 లెక్క ప్రకారము తెలుపవలెను. దరఖాస్తువారు ఇంట్లు పంపవలెను. బాక్సు '800' 1084 C/o ఆంధ్రపత్రిక.

యన్త్రపట్టుములు గల పుస్తకము ఇనాము. ప్రసిద్ధిలెందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారి సహనిధి జ్యోతిషములను సంపాదించగల జ్యోతిషురారి అను ముద్రల సీసా 1 వెట్టింతుకొనవారికి వై పుస్తకము ఇనాము. 12 మాత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416) ధర్మవైద్యశాల, 2 104 నారాయణ మొదటిపిగి, మదరాసు.

HOME RULE SARIS.
 A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
 8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12/
 9 Yards Rs. 9/8 " " Rs. 12/8
 VALADY VAIDYANATHA IYER.
 44, Akbar Sahib Street, Triplicane, Madras. (1074)

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మూవద్దవారము. కొనునారు సూర్యమాతృకును గనునింపుడు. కరస్పాకాదెచ్చు టెండరుగనవి ఇంగ్లీషున న్నాయవలయును:—
 ఎన్. నారాయణ అండు కంపెని, (కీ) 21, హమ్మం ఏజి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది. వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు నుంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాంద్ర మహాజనసభలయందలి సన్తాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు యువన్యాసములు, వారి చిత్రసటుములు, సభా తీర్మానములు గలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి పిగి, మద్రాస్.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO. Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-aemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients. Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man. Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested in [609] free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Bataia (Punjab) India.

తేలుమందు

వెల సీసా 1-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0. తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరముల వెంట నెద్దనరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినవోటును బండపారునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ దావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుతిరదాగల సీసాలో పోయబడినది. కుట్టినవోటు కొంచెము మందపాసిన బాధ మాయమగును మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది. మోహినీ తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేదును. నువాసన గలిగియుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం డిపో. 109, ప్రభుత్వ భాండాగారం, కి, తంబుకెట్టి పిగి, మదరాసు.

సామ్రాజ్యశాసనసభ.

ఈ నెల 20 వ తేదీ ఉదయమున శివీనగరమున సామ్రాజ్య శాసన సభ సమావేశమైనది. ఉపాధ్యక్షులు సర్ బార్ని లబెండును గా ప్రధానమున నిర్వహించిరి. సర్ డి. ఇ. వాచా; మజరూహు, జుబిక్కురు ఆలీఖాను, మహమ్మదా బాదురాజుగారు హాజరు. చాన్సులరు బాబ్స్ గారు ప్రత్యేక స్థానమున నుండిరి. సర్. జే.బి. డి.బి.గారు ప్రమాణము చేసిరి. సినిమాటోగ్రాఫులను ఆలోచించుట కేర్పరచబడిన యువసంఘములందు సర్ విలియం విస్సెంటు గారు పేరును గూడ చేర్చినతే నని సర్ విలియం డూబోలో గారు యపహాదించిరి.

ఉపపాదించబడిన చట్టములు

యూఫుఆరీజిల్లు

ఈ బిల్లును చర్చించుటకు ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరచబడునది. యుద్ధాధికారుల మోసగాండ్లబారినండి కాపాడుట యవసర మని దొరతనమువారెనుగదా. ప్రావిన్షియలు ఇన్స్పెక్టర్స్ ఆఫ్ పోలీసు యువసంఘమువారు చేసిన నూతనను ఇండియా దొరతనమువారి గామూరించి ఇండియామంత్రిగారికి పంపిరి. త్వరలో ననుమతిచ్చినచో దానిని ఆమలుజరుపుటకు ఈసభలో నొక శాసన ముపహాదించబడును. ఈ రెండు శాసనములు నేక కాలముననే ఆమలులోనికి రావలె ననువారికి సంకల్పితి కలుగవచ్చునని సర్ తెలియవిస్సెంటుగారనిరి. సి. హెచ్. కెప్టెన్ తెనుగారిని గూడ ఈ సెలక్షన్ కమిటీలో నియమింపవలె నని నడిపిరి.

నీలిమందు పన్ను చట్టము.

బ్రిటిషు ఇండియా నేతమునుండి ఎగుమతి చేయబడు నీలిమందుపై పన్ను విధింపవలెను. కృత్రిమపు రంగులు యుద్ధమువలన తగ్గిపోవుటచే అలలు నీలిమందు వ్యాపారము కొంత హెచ్చినది. ఈవ్యాపారము స్థిరముగా సాగునట్లు చేయ వీలుకలదాయను విషయమును దొరతనమువారు బాగుగా పరిశీలించిరి. దొరతనమువారును బేహారు నీలిమందు తోటలవారును చాల ధనమును వ్యయపరచి పరిశోధనలను చేయించిరి. ఇంకను చాల పని జరుగవలసి యున్నది. ఆందులకు కావలసిన సామగ్రిను సమకూర్చుటకు నీలిమందు పై ఎగుమతి పన్నును జేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. సామ్రాజ్య సాయగిడుడుగ దేవిడుగారు పూసాలో పరిశోధనలను ప్రారంభించిరి. చాల ఫలితము కనబడినది. తోటలసంఘమువారు గూడ అవసరమును గ్రహించిరి. గాన అపకృష్టపదార్థముపై పన్ను విధించుటకు వారు సూచించిరి. తీసిని గూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనములవారు తమ సమ్మతిని తెలిపిరి అని సర్ డ్వాడుబొలుగారు నడిపిరి. తీర్మానము గీకరింపబడినది.

ఇండియా నాణెముల చట్టము.

బెండి రెండణా కాను నాణెములకు బదులుగా నికిలు రెండణా కాను నాణెములను సోత పోయించుటకు నిశ్చయింపబడినది. 1904 లో నికిలు అణా కానులు పోత పోయి బడెను. అపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడెను. రెండణా కానులు టంక కాలలలో తయారగుచున్నవి. అని నడిపి సర్ విలియం మేయరుగారు పద్ధతికొరకు తీర్మానము నుపహాదించిరి.

ప్రకృతికావ్యుల సంఘము నేర్పరచవలె నను తీర్మానమును చెంబాసుగారు కదలుకొనిరి.

మద్యమును లేవండజేయుట

ఈ తీర్మానము గౌ. బహదూర్ సి.హేళ్యరకర్ గారు పహాదించిరి. మద్యమును నిషేధింపవలెనని తేయుట వలన ఆదాయమునకు నష్టము కలుగును. దీనిని పూర్తిగా నిలిపి జేయుటయే దొరతనమువారి సంకల్ప మని నిర్ధారణ చేయబడవలెను. ప్రస్తుత మతిపానుకు మాత్రమే దొరతనము వారు నిరోధించిరిగాని, మితముగా త్రాగువారికి వారు మద్యమును సూచార్ప మన్నారు. దీని వలన మితపానము చేయు కొద్ది మంది సంపూర్ణ నిరసకు లగు హెచ్చుమంది నిరసకుల వీర్య సనమునకు లాగుచున్నాడు. మద్యపానమును చాలవసరములకులని గౌ. కర్మగారు పలికిరి. ప్రమాణుల అభిప్రాయములకు వివరించిరి. సామ్రాజ్యము మహాపానునితియందున్న గూడ నాంగ్లేశమున మితపానస్వాతంత్ర్యము గురువయోగమునకు తేబడినది.

అతిపానము చెలరేగుచున్నది. హిందూశేతమున ఆత్మాశీ ఆదాయము కొద్దిగా హెచ్చినను గూడ భయనిదానముగా నున్నది. కాన నీగిషయమున భారతీయసభ్యులు తమ ప్రావీ వాచారములను పాశ్చాత్యసభ్యులు తమభాష్యతలను గమనింతురుగాత యని గౌ. కర్మగారు నడిపిరి.

కర్మగారి తీర్మానముపట్ల నాకు సామభూతి కలను. కాని ఇట్టి కాలనిక సందిగ్ధ తీర్మానములతో వినుగు జనించుచున్నది. అతిపానమువలన కలుగు ననర్థకముల నెవ్వరిని వారు లేను. ఏదైన సంస్కరణమును కర్మగారుకోరెదరేని ఎక్సైజు లాను సవరించుట కొక తీర్మానము నుపహాదించవలెను గాని కృత్రిమకృత్రియమున కభ్యంతరము కలిగింప ప్రయత్నింప దగదు. ఈ తీర్మాన మవసరము ఇదివరకే దుఃఖ భాజనముగ నున్న ప్రపంచమునకు దుఃఖమును మరింత హెచ్చుగ కలిగింప జాలియున్నదని సర్ బి.విల్లెను గ్రాంటు గారు రనిరి.

గౌ. గ్రాంటుగారు ఈవిషయము నింకను క్రద్ధతో పరిశీలించవలసియుండెను. ఎక్సైజుపన్ను నిచ్చు విస్తారజనసంఖ్య కంతకును ఈ విషయ మవ్యయించునదిగా నున్నది. తీర్మానము నిరధారముగాదు. 1874 వ వత్సరమునుండి ఇప్పటివరకు ఎక్సైజుపన్ను ఎటుల హెచ్చినదియు సుప్రమాణముగ గౌ. కర్మగారు మాపిరి. కాన సంపూర్ణ మద్యములను బహిష్కరించుటయే దొరతనమువారి భావమని స్పష్టపడవలసి యున్న దని గౌ. మదనమోహన మాలవ్యాగారనిరి.

నేను మద్యమును పూర్తిగా నిరసించినవాడను గాని. ఈవేళమున ప్రమాణులకు వారు కొందరుగూడ నీవ్యసమునకు దాసులైరిని నే నెనుగదా. ఈతీర్మానము విల్లెభ్రమకరముగాదు, ఉత్తమాశయము. ఆందులకు పురోవృద్ధి అత్యవసరమని గౌ. కులేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నడిపిరి.

ఇది కేవలము చర్చాస్పదమగు తీర్మానము మద్యపానము నైతికముగ నింద్యముగాన దీనిని దొరతనమువారు బహిష్కరింపవలెనను విషయమున చాలచర్చ జరిగినది. చాల సభి ప్రాయభేదము కలిగినది. అతిపానవద్దమును మితపానలాభముకు సమముగ పాటింపబడినది. రష్యా ఆమెరికాఇంగ్లాండు శేతములలో యుద్ధకారణమున కాంక్షకలిగినదిగాని దానిని ప్రమాణముగ చూపిన పనిలేదని గౌ. ఫాగను గారు రనిరి.

నేను 40 వత్సరములనుండి దీనినిగూర్చి ఆందోళనము చేయుచున్నాను. ఆందులకు పెక్కుసాధలు ప్రభుత్వోద్యోగుల మామణకు పాత్రుడనైతిని. ఆదాయము విషయమున ఇండియా దొరతనమువారి అభిప్రాయము మారదు. సంస్కరణము దుర్లభము. ఎక్సైజుశాసనము 1878 నుండియు అమలలో నున్నది. ఆందువలన వారికి ఆదాయ మున్నతపరిమాణమున లభించుచున్నది గాని మద్యపానము మాత్రము కనిష్టపరిమాణమున జరుగుటలేదు. దొరతనమువారి ఎక్సైజు విధానము ద్రష్టమైనది. కాన దొరతనమువారి సంబంధము లేకుండ ప్రజలే తగిన సంస్కరణములను చేయుట సముచితమని సర్ బిన్సావాచాగారు రనిరి.

మద్యమును రహస్యముగ వాడుట హెచ్చినందువలన మత్స్యకృత్రి హెచ్చినదని తలంపగూడదు. చాలతగ్గినది. ముఖ్యముగా గుజరాతులో నవలంబింపబడిన విధానములచే హెచ్చుగా తగ్గినదని గౌ. హిటుగారు రనిరి.

మద్యపానము జూలివాండ్లకుటుంబములను నాశనము చేయుచున్నది. దీనిని పూర్తిగా తొలగించవలెను. లేకున్న దుఃఖముల చాల తగ్గించవలెనని గౌ. నవాబాలీ చాదర్ గారు రనిరి.

ఈవాదములో ననేకములకు నవనవరాంతములు తీయబడినవి. పెక్కువత్సరములనుండిదొరతనమువారి త్వరదిన పద్ధతి నెక్కుసారిగా నెత్తివేయవలెనని కర్మగారు గోరుట లేదని గౌ. సుప్రసాదగారు రనిరి.

సిక్కులలో మద్యపానము హెచ్చుగానున్నది. వారిలో దీనిని తొలగింపవలెనని మీరు కోరెదరా అని గౌ. జోనాథా గారు రనిరి.

గురువుల/అబానుసారము సిక్కులు మద్యపానము చేయగూడదని గౌ. మాలవ్యాగారు నడిపిరి.

1905-1914 లలో దొరతనమువారు వెల్లడించిన భావములను గౌ. బార్నెసుగారు పేర్కొనిరి. పొగాకును గూడ కర్మగారేలే చేర్చలేదు. దాన్నికొంతకొకతీర్మానమునుపహాదించెదరా? వాచాగారు చెప్పినలేక్కలు సుగతేవు. మితముగా త్రాగువారికి మద్యమును నిషేధింపగూడదు. తీర్మానమామోదింపబడిన చాలవసరకములు కలుగును. నిగూఢవిధానమున చాలచెడుగులు కలుగును. ఈవిధాన మెక్కుసారి తొలగవీలులేదని.

గౌ. కర్మగారు ప్రీట్స్ ముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. 20 మంది అనుకూలముగను 88 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మానము పోయినది.

ఇండ్ల బాడుగలు.

శేతరక్షకశాసనము ప్రకారము సుంకీతశాకా క్రయములు గల పట్టణములలో పనివాండ్ల జూలివాండ్ల యిండ్ల బాడుగలను నిర్ధారణచేయుటకు ఇండియా దొరతనము వారి కధికారము కలదుగాన దాని ననుసరించి బొంబాయిలో నెలకు రు 10 లకు మించకుండ బాడుగలను నిర్ధారణ చేయుటకు బొంబాయి దొరతనమువారి కధికార మియ్యబడునని గౌ. బార్నెసు గారు రనిరి.

ఇనుపదారులు.

ఇనుపదారుల యాజమాన్య మటుండ పరిపాలనమును గూర్చిన క్రష్ణ ఇండియామంత్రిగారి ఆలోచనలో నున్నది. వారు నోటీసు నిచ్చిరిని సర్ రాబర్టు గిలనుగా రనిరి.

పెట్రోగ్రాఫు శాఖ.

భారతీయులు గానివారి నీ శాఖనుండి తగ్గించుటకును స్థానిక సేవనుండి కొందరిని సార్వజేక సేవకు మార్చుటకును భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకును నూతనలు ఇండియామంత్రిగారికి పంపబడిన వని గౌ. బార్నెసు గారు రనిరి.

రాజకీయ సేరకులను పరిశీలించుట కధికారులను నియమించుటను గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వ్రాసుబడునని గౌ. విస్సెంటు గారు రనిరి.

భారతీయకార్మికదళము

ఆయా ముద్ధరంగములలో పనిచేయుచున్న భారతీయ కార్మికదళములవారికి బసలు బాగుగా ఏర్పాటుచేయబడినవి. వీరికి భారతీయ సైనికులకువలెనే వారి వైద్యకాలలలోన చికిత్స చేయబడుచున్నది. అవసరమని తోచినచోట ద్వితీయాలు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిరి. ప్రతిదళమునకు కార్మికుల స్వభావను అంగభాషనుగూడ నెరిగినవారు చాలుంది గలరని సేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

భారతీయ సేన

భారతీయ సేన హిందూశేతముననే యుండిన దొరతనమువారి కెంత వ్యయమగునో అంతసామ్యము మాత్రమే ఇండియా దొరతనము వారు విశేషములలో పోయెను భారతీయ సేనలకొరకు వ్యయపరచుచున్నారని గౌ. మేయరు గారు నడిపిరి.

సేనలో మార్పులు.

ఆలోచనసంఘమున కధ్యక్షులు సేనాధిపతిగారు. సైనికోద్యోగులు సభ్యులు. ఈసంఘము ప్రతివారమును చూడును. అన్ని విషయములను వారు చర్చించెదరు. ప్రస్తుతమున నిర్బంధము నిరుపయోగమని సేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

కృష్ణజిల్లా గన్నవరమునుండి ఒక రిట్లు 18-వ తేదీని వ్రాయుచున్నారు:—గన్నవరం తాలూకా మ.రాజుతోడల్లుడు బెజవాడలో తనభార్యకు జ్వరము వచ్చుచున్నదని తెలిసి భార్యనుమేతుడై గన్నవరమునకు 8 కోజులక్రితము వచ్చి యుండిరి. 8 కోజులక్రితము ఆయనభార్యకు కొన్ని జాక్కులు కనబడినవట. ఇట్లుండ ఆయన తిరిగి స్వంతపనుల నిమిత్తము బెజవాడకు వెళ్ళినట్లుగానే జ్వరము మొన్న సాయంత్రము వచ్చినట్లును అందుమీద జట్కూచేసికొని గన్నవరం గ్రామముకు నిన్నటిదినము కాగా ఆదివారం గాత్ర మరణించినాడట. వారికి ప్లేగు తగిలినట్లు చెప్పుకొనుచున్నారు. గన్నవరం లో నున్న స.జి.ఆ.సి.స్టాంటు సర్జకొరికి యిదివరకు ప్లేగు కేసుల యనుభవము లేనట్లు కనబడుచున్నదట. కాన అసలే పంటలులేక డౌచుచేత పాలయిన గ్రామములో మహమ్మూజిహద్దయ ప్రబలకుండ అధికారులు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బృహన్నారదీయమున గంధము అయ్యవడినచా లేదా యని ప్రశ్నించుచు తామరపల్లి మార్కెనా రాయణగా రిటీనల ఆంధ్రప్రదేశయందు వ్రాసిరి. వారి నివాసముగు గొల్లపల్లి కృష్ణజిల్లా గన్నవరము తాలూకాయందు గాక విశాఖపట్టణలో జిల్లా బోర్డిలితాలూకాయందు నున్నది. వ్యాసశేఖరులు తమకుగ్రామ పేరును మాత్రమే వ్రాసి యూరకొనియుండి తాలూకా జిల్లా పేర్లను వ్రాయకపోవుటవలన నిట్టిపొరబాటులు సంభవించుట కవకాశములు కలుగుచుండును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

వ్యాసలేఖకులకు సూచన

వ్యాస లేఖకులలో కొందరు తాము పంపు కలు ములను పత్రికాకార్యాలయము నందలి ఉద్యోగుల సా పంపుటయు, కొందరు మేనేజరు కాఫీకు వ్రాయవలసి ము జాబులను సంపాదకునకును, సంపాదకునకు పంపవలసిన జాబులను మేనేజరునకును పంపుటయు వాడుకగ వచ్చుచుండుటవలన వారు పంపిన జాబులను వెంటనే ప్రకటించుటకు పీలులేకుండపోవుచున్నది. పత్రికాయందు ప్రకటితముకావలసిన వ్యాసములను వృత్తాంతముల నికముందు లేఖకులు సంపాదకుని పేరిటను చందాలు మున్నగు వానికి సంబంధించిన జాబులను మేనేజరు పేరిటను పంపుటకు ప్రార్థితులు. చాటు భారతములవలె వ్యాసములను పంపువారి జాబులు ప్రకటితములు కాజాలవు. లేఖకులు జిల్లాగ్రామాలలోను, అక్షరములను విడమర్చి కాగితమున కొకవైపున సిరాతో వ్రాసి పంపవలయును. జాబులందు గ్రామము తాలూకా జిల్లాల పేరులను తప్పకుండ వ్రాయవలయును. కొందరు గ్రామ పేరును మాత్రమే యడవారింపెదరు. కొందరు మాత్రము మని మాత్రమే వ్రాసి యూరకుండురు. కావున లేఖకులు తమ గ్రామము తాలూకా పేర్ల నైనను వ్రాయుట ముఖ్యము. ప్రకటించుటకు పీలులేని వ్యాసములను తిరిగి పంపు బాధ్యతను సంపాదకులు నేరొందజాలరు.

కాకినాడ కేంద్రము: పద్మములను పత్రికాయందు ప్రకటింపజాలము.
చింతలు: విశేషములు; ప్రకటింప లేనందునకు చింతించుచున్నాము.

కర్నూలుయందలి సి. ఎం. ముద్రణాలయముందు ముద్రితములైన రూ. 3-11-0ల కెలగల 10 గ్రంథములను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందలి ముద్రాసెలంతుమునకు రూ. 1-8-0ల కిచ్చెదరట.

కృష్ణా జిల్లా అంగులూరులోని బాలగర్వతీ పుస్తక భాండాగార ఆరవవార్షికోత్సవము 24వ తేదీ (ఆదివారము) మధ్యాహ్నము 1 ఘంటకు దివాకొబహద్దూర్ రాజా పానుగంటి రామారాయనింగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుంటూరు సీనియర్ హిందూనాటిక సమాజము వారు 16 తేదీ పి. సి. ఎలిరాజులనాయకుగారి గౌరవాధ్యక్షుగ సత్య హాళ్యంద్రియ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరు చిరకాలము నుండి గుంటూరులోనే యుండి ప్రస్తుతము ప్రైవేటుపదవి నలంకరించిరి.

మరణము: ఇదివఱకు చెన్న పురి లోగ్గరాజధాని మేనల్మేటపదవియందుండి పిమ్మట డిప్యూటీ కలెక్టరుపదవికి నెల్లూరునకు పంపబడిన డాక్టరు జే. విలియమ్సుగారు ఈనెల 19 తేదీన నెల్లూరుజిల్లాలోని కాకలిగర్వమున తమ గృహముందు కీర్తిమేయైరని వ్రాయుట కెంతయు చింతించుచున్నాము.

16 తేదీన కోదావరి జిల్లా రాజవోల తాలూకా సభి నేటి పత్రి గ్రామమునందు కొందరు విద్యార్థిమనుల ప్రోత్సహమున భీమేశ్వర పుస్తకభాండాగార మనుపేరున 256 పుస్తకములతో గ్రంథ నిలయమొకటి స్థాపించిరి. సుమారు నూరుగురు శుభ్యులతో గుడిమెల్ల వేంకట సుబ్బారాయడుగారి యధిపత్యముతో గ్రంథ నిలయోపయోగోపన్యాసములతో సభ జరిగియుండెను. చాలవఱి గ్రంథముల సంచికముగ నిచ్చిరి.

బెజవాడకు రెండువైళ్ళ దూరమున నున్న ఎనమల వయరు గ్రామకరణం పెదగ్రోలు వేంకయ్యగారి భార్య ఆ ఊరికి వాపున నన్న కృష్ణరేవుకు 18వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు స్నానము చేయుటకు వెళ్ళగా అచట యెవరో దుర్గా గ్రులు ఆమెను కత్తితో పొడిచి చంపి ఆమెపై నన్న రు. 800లు నగలను పీసికొని ఆశ్రమమున రెల్లు దుబ్బులలో సారవేసి పోయిరి. బెజవాడనుండి మాలిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. దొంగఎరకలవాండ్లు ఆ ఘోరకృత్యమును చేసిరిని ప్రజలను కొనుచున్నారు. కాని ఇంకను ఎవరు పట్టుపడలేదు.

తీర్థముగ వరిణమించును. అట్టిచట్టము విశ్వమానవత్వమునకు వ్యతిరేకము. ఆత్మగౌరవము, ఆత్మనిగ్రహము మనుజుల చర్యల నడువకుండ, ఈ చట్టము నిషేధించు చు న్నిది." ఇంతటి రోషము మద్రాసు ప్రైమువత్రిక కెన్నుడును వచ్చియుండలేదు. ప్రజలహృదయము గగ్గోని, ప్రజలసాంప్రదాయముల గౌరవించుకొను శయముల ననుసరించి పరిపాలించు కొంగలు పాలనమునందే సాగం

కోదావరి వెస్టర్న్ డివిజనునందలి రైతుల దుస్థితిని గురించి వారి కడగండ్లను కన్నులారాచూచియు తా మనుభవించియు సెకరెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రథమ పంట నాల్గవ సంవత్సరము పండియుండలేదు. పొని రెండవపంటను సాగుబడి చేసికొని ప్రతుకుదమని రైతులు సెట్టిపేటలోని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరునకు పడేపడే విన్నవించుకొనిరి. రెండవపంటకు నీ రిచ్చెదమని ఇంజనీరుగ కాఫీవారు ప్రకటించిరి. కాని దాని వలనను రైతులకు విశేషలాభము కలుగునట్లు లేదు. ఏని ఎట్లున్నను రైతుకు శ్రమ భార్యమాత్రము తప్పిపోలేదు. నీ రిచ్చెదరని ప్రకటించినవెంటనే రైతులు నానాతిప్పులుపడి విల్లనములను చల్లిరి. వారుమళ్ళు యెదిగి యూర్ష్యుల నిధముగా నుండగా విడుగునంటి వాగ్దమొకటి రైతులవిద పడినది. మే 1వ తేదీ నాటికి పంటపండి కొత్తను నిధముగ నుండును; కాని ఏమెల 15వ తేదీకి నిధముకాదు. అట్టిది మే 1వ తేదీ వరకు నీరిచ్చినగాని పంటపండి. కాని వ్యాంతుకాలవను ఏప్రిల్ 15వ తేదీకి కట్టివేయదమని ఇంజనీరు కాఫీవారు ప్రకటించిరి. అట్టి స్థితియందు రైతులకు విల్లనములు, ఆకు దండుగయే కాని పంటకక్కదు. వారు తమ ఆనహృద్యస్థితికి దుఃఖించి లోలోన దిగమించి యూరకొను చున్నారు. పాలకులు రైతుల కీ సందర్భమున చేయుత నిద్య కలసియుండును.

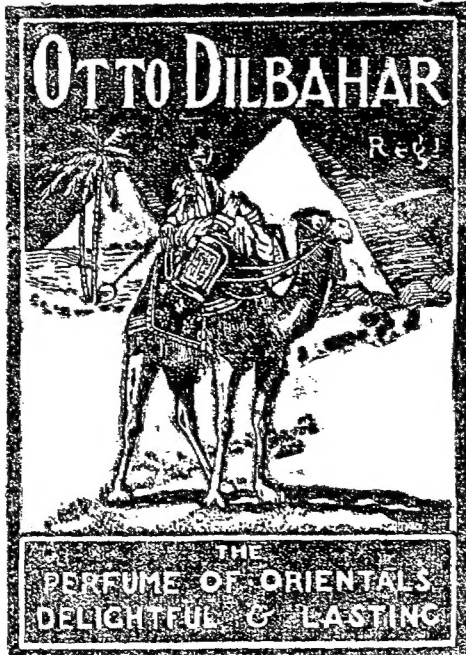
ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మూడవ గుంటూరు సహకార చండలసభ రాజోవు మార్చి 3వ తారీఖున పొన్నూరులో గుంటూరు కలెక్టరు ఈ. ఎ. వేవిసువొర గారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి, సన్మానసంఘ మేర్పాటు కాబడినది. సభకు తగుసదుపాఠములుచేసి, ప్రతి నిధుల కాలిధ్య మొసంగుటకు వలయు సేర్పాటులను చేయుటకును, చిత్తుతీర్థానముల నిర్వయించుటకును సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు తమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణగారి యగ్రాస నాధిపత్యముతో 16వ తేదీన సన్మానసంఘము జరుగబడి, చిత్తుతీర్థానములు నిర్వయింపబడినవి. ప్రతినిధుల భోజన సౌకర్యములకు సన్మానసంఘ కార్యదర్శు లగు పొన్నూరు మానుమంతరావు, సుబ్బి నేని చలమయ్యగార్లును పురప్రముఖులలో సెక రగుపొన్నూరు వేంకటగోపాలరావుగారును, పొన్నూరు సహకారసంఘ యూనియను కార్యదర్శిగారగు తమ్మమూరి వాసుదేవరావుగారును ఆత్యంత శ్రద్ధతో కార్యభారమును వహించి, పనిచేయబూనినారు. సహకారసంఘముల ప్రయోజనములను, వానితత్వమును జనులకు యింకను తెగుగా తెలియలేదు గనుక పలువురు రయతులును, తక్కినవారును సభకు దయచేసిసహకార సంఘాధ్యక్షమువలని లాభములను గ్రహించి, ఆసంఘముల వ్యాప్తికి తోడుపడుదురుగాక.

కోదావరి చండలసభ.

మొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈసంవత్సరమున కోదావరి చండలసభను రాజోలు గ్రామమున జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. గతవత్సరమునం దమలాపురమున జరిగిన చండలసభయందు రమారమి 80 మంది రాజోలు తాలూకా ప్రముఖు లుపన్యాస చేదికై నెక్కి యాశభవనటి కావ్వించిరి. ఇప్పటివరకా సభాప్రయత్నము లచట జరుగుచున్న బాడలు కానరాకున్నవి. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రివిన్యూకి ప్రిబండ్లీ తొందరచేత, చండలసభకు గావలయు ధనసంపాదనము సాధ్యముకానేరదను భయముచేత దీనిని మే, జూన్ నెలలో జరుపుట కచటివారు తలపోయుచున్నారని తెలియుచున్నది. రాజోలునకు కాలువలు తెరచియున్నప్పడే రాకపోకలకు సౌకర్యముండునుగాని ఇతరకాలములందుండదు. కావున సీసభను ఈవ్వరు నెలవుదినములలో జరుపుట సర్వవిధముల నుత్తమవిమయము. మే, జూన్ నెలలలో కాకినాడ, రాజమండ్రి, రామచంద్రపురము, వెన్నాపురముతాలూకాల రంతులుగాని ప్లిడడ్లుగాని వర్తకులుగాని యచ్చటకు రాజాలరు. ఆంధ్రమహా జనసభ మొదలగు నడ్డములెన్నియో పిమ్మట సీమండలసభకు విఘ్నము గల్గించును. అమలాపురమునందువలె విస్తారధనమును ప్రోగుచేసి భూరి బ్రాహ్మణసంతర్పణలక్రింద చందాద్రవ్యమును వినియోగింపవలసియెడల, రాజోలునందు మార్చి నెలాఖరులోపుగ చండల సభను జరుపుట సులభసాధ్యము. కావున అడివి శ్రీరామపంతులుగారు చేసవరపు నరసింహముగారు, ఆరుమిల్లి పేర్రాజుగారు, బిక్కిన పిర్రాస్వామిగారు, కస్తూరభూపతిగారు, యదరాజు పద్మరాజుగారు మొదలగు ప్రముఖులు కీ ఘ్రముగ నడ్డికట్టి పని నారంభింపవలయునని కోరుచున్నాము. ఆధ్యక్షుని నియమించుటకును, కావలయు ప్రయత్నముల జేయుటకు సన్మానసంఘమును సత్వరముగ సేర్పరుపవలయును. ఈపేక్ష తగదు.

ఒక విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణా జిల్లా బందరు తాలూకా పెదవగ్రామమునందు దివాఖామున పనిపాట లొనర్చుకొనెడి దేవాంగ, పద్మసాలి మొదలుగా గల సంఘముల విద్యార్థివృద్ధి సౌకర్యాధ్యమై 17 తేదీ రాత్రి 7 గంటకు బందరుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు వేమూరు వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఎ. వారి ఆధిపత్యము క్రింద 150 మంది విద్యార్థులతో పిచ్చిక పెదవుళ్ళిక్కిగారి భవనమునం దొకరాత్రి పాఠశాల స్థాపింపబడి నుప్రసిద్ధ హిందూమతాచారము లగు సరస్వతీ స్థవమును, ప్రణవపంచాక్షరీ యంపడేశమున జరుగబడి అగ్రాస నాధిపతులచే ఏతడుద్యమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట కవసరమగు ముఖ్యాంశము లిమిడియుండు యుపన్యాస మొసంగబడి రాజభక్తి గీతములతోడను ప్రస్తుత సంగ్రామమునందు మన ప్రభువుల కనతికాలమున జయము కలుగుటకు వైవస్థాధ్యక్షులతోడను సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతోడను సభ ముగింపబడినది.

ప్రపంచక మంతకుట వెండిధర అత్యధికముగ పొచ్చి పోయినదనియు, ప్రపంచమంతకుట వెండి విశేషముగ గోరబడుచున్నదనియు, అందుచే ముం దెట్టియిబ్బందియు గలుగకుండునటుల అయిదు పిల్లింగులనోటులు విశేషముగ నుంచబడినవియు బోనగ్లాగారు ప్రజలమందినను బలికిరి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 128
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిటకరించి, సుగంధమును నానాస ని స్ఫులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
సిస్టమైజా (ఆర డాం) సీసా 1-8 రు 0-8-0
యధ్యక్షము నైజా 1-1 డాం " " 0-12-0
వేరికనైజా 2 " " " 1-4-0
నెడ్డనైజా 4 " తక్ 1/2 డాం " " 2-0-0
వి. సి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులైన కొరకును, దీనికి అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైకను, కార్డుపైకను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపును. ఈఆటో రిబ్బనులయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా నీ విగువవారి వ్రాసినవో అజాకియ్యకుల సుఖాననకార్డు ఈచిత్రముగ పంపుదురు.
సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెనికల్ కో; నెం. 156, జుమ్మామసీదు బొంబయి.

సామాజ్యశాసనసభ.

ఈ నెల 20 వ తేదీ ఉదయమున డిల్లీగరమున సామాజ్య శాసన సభ సమావేశమైనది. ఉపాధ్యక్షులు సర్ బార్ని లెండను గారి ప్రాధాన్యమున సభిపనిపిరి. సర్ డి. ఇ. బాబా; మజరూహు, జుబిక్తురు ఆలీఖాన్, మహమ్మదా బాదురాజుగారు వచ్చిరి. చాన్సులర్ బాబ్జుగారు ప్రేక్షక స్థానమున నుండిరి. సర్. తేయ్ దుబోయిగారు ప్రమాణము చేసిరి. సినిమాటోగ్రాఫులును ఆలోచించుట కేర్పరచబడిన యువసంఘమునందు సర్ విలియం విన్సెంటుగారి ప్రేరణ గూడ చేర్చవలెనని సర్ విలియం దుబోయిగారు పుష్కరించిరి.

ఉపపాదించబడిన చట్టములు

యూఋఅరీబిల్లు

ఈ బిల్లును చర్చించుటకు ప్రత్యేక సంఘము సేర్పరచవలెను. యుజదాతలను మోసగాండ్రువారుండి కాపాడుట యవసర మని దొరతనమువారి సలహానకు, ప్రావిన్సియలు ఇన్స్పెక్టర్స్ ఆఫ్ పోలీసు యువసంఘమువారు చేసిన సూచనను ఇండియా దొరతనమువారి రామోదించి ఇండియామంత్రిగారికి పంపిరి. త్వరలో ననుమతించినచో దానిని ఆమోదమునకు పంపిరి. ఈ సభలో నొక శాసన ముపపాదించబడును. ఈ రెండు శాసనములు నేక కాలముననే ఆమోదమునకు రావలెనని నావారికి సంకల్పితి కలుగవచ్చునని సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ని. సి. హెచ్. కెల్లె తెలుపగాని గూడ ఈ నెలకు కమిటీలో నియమింపవలెనని నడిపిరి.

నీలిమందు పన్ను చట్టము.

ప్రిటిఫు ఇండియా శాసనమునండి ఎగుమతి చేయబడు నీలిమందుపై పన్ను విధింపవలెను. కృత్రిమపు రంగుల యుద్ధములన తగ్గి పోవుటచే అసలు నీలిమందు వ్యాపారము కొంత హెచ్చినది. ఈ వ్యాపారము స్థిరముగా సాగునట్లు చేయ వీలుకలదాయన విషయమును దొరతనమువారు పాప గా పరిశీలించిరి. దొరతనమువారును చేపారు నీలిమందు లోటలవారును చాల భవమున క్యయవరచి పరిశోధనలను చేయించిరి. ఇంకను చాల పని జరుగవలసి యున్నది. అందులకు కాఫలిన సామ్యము సమకూర్చుటకు నీలిమందుపై పన్ను విధించుటకు చేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. సామాజ్యశాసనమునకు దేవిడుగారు పూసాలో పరిశోధనలను ప్రారంభించిరి. చాల ఫలితము కనబడినది. లోటలసంఘమువారు గూడ అవసరమును గ్రహించిరి. గాన అవశ్యపదార్థముపై పన్ను విధించుటకు వారు సూచించిరి. దీనిని గూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనములవారు తమ సమ్మతిని తెలిపిరి అని సర్ క్లాడు హిలుగారు నడిపిరి. తీర్మానము గీతరంపజడెను.

ఇండియా నాణెముల చట్టము.

వెండి రెండణా కాను నాణెములకు బదులుగా నీకిలు రెండణా కాను నాణెములను పోత పోయించుటకు నిశ్చయింపబడినది. 1904 లో నీకిలు అణా కానులు పోత పోయి బడెను. అపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడెను. రెండణా కానులు టంకకాలలలో తరంగగమియ్యని, అని నడిపి సర్ విలియం మేయరుగారు పద్ధతికొరకు తీర్మానము ముపపాదించిరి.

ప్రకృతికాన్త్రజ్వల సంఘము సేర్పరచవలెనని తీర్మానమును చెందానుగారు నడుమకొనిరి.

మద్యమును లేపండజేయుట

ఈ తీర్మానమును గొల్ల బహుళరసింహేశ్వరశర్మగారు పాదించిరి. మద్యమును నిషేధములను లేపండ చేయుట వలన అదాయమునకు నష్టము కలుగదు. దీనిని పూర్తిగా నిలిపి వేయుటయే దొరతనమువారి సంకల్ప మని నిర్ధారణ చేయబడవలెను. ప్రస్తుత మతిపానముల మాత్రమే దొరతనము వారు నిరోధించిరిగాని, మితముగా త్రాగువారికి వారు మద్యమును సహజముగా వున్నార. దీని వలన మితపానము చేయు కొద్ది మంది సంపూర్ణవిరళకు లగు హెచ్చుమంది మద్యమును వ్యర్థమునకు నడుమకొనిరి. తీర్మానమును చాలవరకు ముగియవలెనని గొల్ల బహుళరసింహేశ్వరశర్మగారు నడిపిరి. ప్రమాణము అభిప్రాయములకు వివరించిరి. సామాజ్యము మహాపాపాన్నితియ్యునని గూడ నాంగ్లజేశమున మితపానస్వాతంత్ర్యము గురుతయోగమునకు చేబడినది.

అతిపానము చెలరేగుచున్నది. హిందూజేశమున ఆ బ్యాన్ ఆదాయము కొద్దిగా హెచ్చినను గూడ భయనిదానముగా నున్నది. కాన నీవిషయమున భారతీయసభ్యులు తమ ప్రాచీనాచారములను పాశ్చాత్యసభ్యులు తమభావ్యతలను గమనింతురుగాత యని గొల్ల బహుళరసింహేశ్వరశర్మగారు నడిపిరి.

శర్మగారి తీర్మానముపట్ల నాకు సామభూతి కలదు. కాని ఇట్టి కాలనిక సంవిగ్ధ తీర్మానములలో వినుగు జనించుచున్నది. అతిపానమువలన కలుగు ననర్థకముల నెరుగని వారు లేరు. ఏదైన సంస్కరణమును తీర్మానముకొరెదరేని ఎక్సైజులను సవరించుట కొక తీర్మానము ముపపాదించవలెనని గాని వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమున కభ్యంతరము కలిగింప ప్రయత్నింపదగదు. ఈ తీర్మాన మవసరము ఇదివరకే దుఃఖ భాజనముగ నున్న ప్రపంచమునకు దుఃఖమును మరింత హెచ్చుకలిగింపజాలియున్నదని సర్ హెమ్మిలు గ్రాంటు గారు రనిరి.

గొల్ల గ్రాంటుగారు ఈవిషయము నింకను శ్రద్ధతో పరిశీలించవలసియుండెను. ఎక్సైజుపన్ను నిచ్చు విస్తారజనసంఖ్య కంతకును ఈ విషయ మవ్యయించునదిగా నున్నది. తీర్మానము నిర్ధారముగాదు. 1874 వ వత్సరమునుండి ఇప్పటివరకు ఎక్సైజుపన్ను ఎటుల హెచ్చినదియు సుప్రమాణముగ గొల్ల బహుళరసింహేశ్వరశర్మగారు నడిపిరి. కాన సంపూర్ణ మద్యములను బహిష్కరించుటయే దొరతనమువారి భావమని స్పష్టపడవలసియున్నదని గొల్ల మదనమోహన మాలవ్యాగారు రనిరి.

నేను మద్యమును పూర్తిగా నిరసించినవాడను గాని. ఈజేశమున ప్రమాణులగు వారు కొందరుగూడ నీవ్యసమునకు దాసులైరినీ నే నెరుగుదును. ఈతీర్మానము చిత్తవిభ్రమకరముగాదు. ఉత్తమాశయము. అందులకు పురోవృద్ధి అత్యవసరమని గొల్ల సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నడిపిరి.

ఇది కేవలము చర్చాస్పదమగు తీర్మానము మద్యపానము నైతికముగ నింద్యముగాన దీనిని దొరతనమువారు బహిష్కరింపవలెనని విషయమున చాలచర్చ జరిగినది. చాల సభిప్రాయభేదము కలిగినది. అతిపానవ్యయము మితపానలాభముకు సమముగా పాటింపబడినది. రష్యా అమెరికాఇంగ్లాండు జేశములలో యుద్ధకారణమున కాంక్షకలిగినదిగాని దానిని ప్రమాణముగ చూపిన పనిలేదని గొల్ల ఫాగను గారు రనిరి.

నేను 40 వత్సరములనుండి దీనినిగూర్చి ఆందోళనము చేయుచున్నాను. అందులకు వెక్కుసారులు ప్రభుత్వోద్యోగుల మామజుకు పోతుండెనెత్తిని. అదాయము విషయమున ఇండియా దొరతనమువారి అభిప్రాయము మారదు. సంస్కరణము దుష్టము. ఎక్సైజుశాసనము 1878 నుండియు అమలలో నున్నది. అందులకు వారికి అదాయ మున్నతపరిమాణమున లభించుచున్నది గాని మద్యపానము మాత్రము కనిష్టపరిమాణమున జరుగుటలేదు. దొరతనమువారి ఎక్సైజు విధానము ప్రశ్నమైనది. కాన దొరతనమువారి సంబంధము లేకుండ ప్రజలే తగిన సంస్కరణములను చేయుట సముచితమని సర్ డిన్లూవాచాగారు రనిరి.

మద్యమును రహస్యముగ వాడుట హెచ్చించువలన మహోత్సాహి హెచ్చినదని తలంపగూడదు. చాలతగ్గినది. ముఖ్యముగా గుజరాతులో నవలంబింపబడిన విధానములచే హెచ్చుగా తగ్గినదని గొల్ల హిలుగారు రనిరి.

మద్యపానము హాలివాండ్ ప్రభుత్వములను నాశనముచేయుచున్నది. దీనిని పూర్తిగా తొలగించవలెను. లేకున్న రుకాణముల చాల తగ్గించవలెనని గొల్ల నవాబాలీ చాదరీ గారు రనిరి.

ఈవాదములో ననేకములగు ననవగురాతములు తీయబడినవి. వెక్కువత్సరములనుండిదొరతనమువారి తేర్చుటన పద్ధతి మెక్కుసారిగా వెల్లివేయవలెనని శర్మగారు గోరుట లేదని గొల్ల సుప్రసాదగారు రనిరి.

సిక్కులలో మద్యపానము హెచ్చుగానున్నది. వారిలో దీనిని తొలగింపవలెనని మీరు కోరెదరా అని గొల్ల జోనాల్లు గారు రనిరి.

గురువుల ఆజానుసారము సిక్కులు మద్యపానము చేయగూడదని గొల్ల మాలవ్యాగారు నడిపిరి.

1905-1914 లలో దొరతనమువారు వెల్లడించిన భావములను గొల్ల బాబ్జుగారు పేర్కొనిరి. పొగాకును గూడ తీర్మానాలే చేర్చలేదు. దానికొకతీర్మానము ముపపాదించెదరా? వాచాగారు చెప్పినలేక్కలు సుగతవు. మితముగా త్రాగువారికి మద్యమును నిషేధింపగూడదు. తీర్మానముపాదించబడిన చాలనర్థకములు కలుగును. నిగూఢవిధానమున చాలచెడుగులు కలుగును. ఈవిధాన మెక్కుసారి తొలగవీలులేదనిరి.

గొల్ల శర్మగారు ప్రీట్ల ముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. 20 మంది అనుకూలముగను 88 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లనిచ్చిరి. తీర్మానము పోయినది.

ఇండ్ల బాడుగలు.

జేశరత్నకశాసనము ప్రకారము సురక్షితశాశాశ్రయములుగల పట్టణములలో పనివాండ్రు తూలివాండ్రు యిండ్ల బాడుగలను నిర్ధారణచేయుటకు ఇండియా దొరతనము వారి కధికారము కలదుగాన దాని ననుసరించి బొంబాయిలో నెలకు రు 10 లకు మించకుండ బాడుగలను నిర్ధారణ చేయుటకు బొంబాయి దొరతనమువారి కధికార మియ్యబడునని, గొల్ల బాబ్జుగారు రనిరి.

ఇనుపదారులు.

ఇనుపదారుల యాజమాన్య మటుండ పరిపాలనమును గూర్చిన ప్రశ్న ఇండియామంత్రిగారి ఆలోచనలో నున్నది. వారు నోటీసు నిచ్చిరిన సర్ బాబ్జు గిలను గారు రనిరి.

పెరిగ్రాఫు శాఖ.

భారతీయులు గానివారి నీ కాఖనుండి తగ్గించుటకును పానిక నేవనుండి కొందరిని సార్వజేశ నేవకు మార్చుటకును భారతీయుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకును సూచనలు ఇండియామంత్రిగారికి పంపబడినవని గొల్ల బాబ్జుగారు రనిరి.

రాజకీయ నేరస్థులను పరిశీలించుట కవధికారములను నియమించుటను గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వ్రాసుబడునని గొల్ల విన్సెంటు గారు రనిరి.

భారతీయకార్మికదళము

ఆయా యుద్ధరంగములలో పనిచేయుచున్న భారతీయ కార్మికదళములవారికి బసలు బాగుగా ఏర్పాటుచేయబడినవి. వీరికి భారతీయ సైనికులకువలెనే వారి నైద్యకాలలలోన చికిత్స చేయబడుచున్నది. అనవసరమి తోచినచో ద్విభాషలు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడినవి. ప్రతిదళమునకు కార్మికల స్వభావము ఆంగ్లభాషనుగూడ తెలిగినవారు చాలమంది గలరని నేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

భారతీయ సేన

భారతీయ సేన హిందూజేశముననే యుండిన దొరతనమువారి కెంత వ్యయమగునో అంతసామ్యము మాత్రమే ఇండియా దొరతనము వారు విజేశములలో పోయిచున్న భారతీయ సేనలకొరకు వ్యయపరుచుచున్నారని గొల్ల మేయరు గారు నడిపిరి.

సేనలో మార్పులు.

ఆలోచనసంఘమున కధ్యక్షులు నేనాధిపతిగారు. నైని కోద్యోగులు సభ్యులు. ఈసంఘము ప్రతివారమును కూడును. అన్ని విషయములకు వారు చర్చించెదరు. ప్రస్తుతమున నిర్బంధము నిరుపయోగమని నేనాధిపతిగారు నడిపిరి.

కృష్ణజిల్లా గన్నవరమునుండి ఒక రిట్లు 18-వ తేదీని వ్రాయుచున్నార:-గన్నవరం తాలూకా మరాఠాలోడ్లడు బెజవాడలో తనభార్యకు జ్వరము వచ్చుచున్నదని తెలిసి భార్యనుమేకుడై గన్నవరమునకు రికోజులక్రితము వచ్చి యుండిరి. రికోజులక్రితము ఆయనభార్యకు కొన్ని తాగులు కనుబడినవట. ఇట్లుండ ఆయన తిరిగి స్వంతపనుల నిమిత్తము బెజవాడకు వెళ్లినట్లుగానే జ్వరము మొన్న సాయంత్రము వచ్చినట్లును అందుమీద జట్కాచేసిని గన్నవరం గ్రామముకు నిన్నటిదినము కాగా ఆదివారంరాత్రి మరణించినాడట. వారికి ప్లేగు తగిలినట్లు చెప్పుకొనుచున్నారు. గన్నవరం లో నున్న సజ్జ అసిస్టాంటు సర్జక్ గారికి యిదివరకు ప్లేగు కేసుల యనుభవము లేనట్లు కనబడుచున్నదట. కాన ఆసలే పంటలులేక షామదేశత పాలయిన గ్రామములో మహమ్మారిశాడ్యము ప్రబలకుండ అధికారులు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాను.

బృహన్నారదీయమున గ్రంథము అచ్చుపడినదా లేకాయని ప్రశ్నించుచు తామరపల్లి మార్కెట్ నారాయణ గారిటీకల ఆంధ్రపత్రికాయందు వ్రాసిరి. వారి నివాసముగు గొల్లపల్లి కృష్ణజిల్లా గన్నవరము తాలూకాయందు గాక విశాఖపట్టణాల్లి జిల్లా బొబ్బిలితాలూకాయందున్నది. వ్యాసశేఖరులు తమకుగ్రామ పేరును మాత్రమే వ్రాసి యూరకొనియుండి తాలూకా జిల్లా పేర్లను వ్రాయకపోవుటవలన నిట్టిపొరబాటులు సంభవించుట కరకాశములు కలుగుచుండును.

ఆంధ్రదేశవార్తలు
వ్యాసలేఖకులకు సూచన

వ్యాస లేఖకులలో కొందరు తాము పంపు
ములను పత్రికాకార్యాలయము నందలి ఉద్యోగుల
పంపుటయు, కొందరు మేనేజరు కాఫరు వ్రాయవలసి
జాబులను సంపాదకునకు, సంపాదకునకు పంపవలసిన
జాబులను మేనేజరునకు పంపుటయు వాడుకగ వచ్చుచుం
డుటవలన వారు పంపిన జాబులను వెంటనే ప్రకటించుటకు
వీలులేకుండపోవుచున్నది. పత్రికయందు ప్రకటితముకావలసిన
వ్యాసములను వృత్తాంతముల నీకముందు లేఖకులు సంపాదకుని
పేరిటను చందాలు మున్నగు వానికి సంబంధించిన జాబులను
మేనేజరు పేరిటను పంపుటకు ప్రార్థితులు. చాటు భారత
ములవలె వీర్లు వ్యాసములు పంపువారి జాబులు ప్రకటితములు
కాజాలవు. లేఖకులు జిల్లాగ్రామాలను, అక్షరములను
విడచి కౌగిలమున కొకవైపున సిరాతో వ్రాసి పంప
వలయును. జాబులందు గ్రామము తాలూకా జిల్లాలపేరులను
తప్పకుండా వ్రాయవలయును. కొందరు గ్రామ
పేరును మాత్రమే యుద్దహరించెదరు. కొందరు మాత్రము
మని మాత్రమే వ్రాసి యూరకుండురు. కావున లేఖకులు
తమ గ్రామము తాలూకా పేర్ల నైనను వ్రాయుట యుభయము.
ప్రకటించుటకు వీలులేని వ్యాసములను తిరిగి పంపు
బాధ్యతను సంపాదకులు వహింపజాలరు.

కాకినాడ విజేయుడు: పద్యములను పత్రికయందు
ప్రకటింపజాలము.

వింతలు: విశేషములు; ప్రకటింప లేనందునకు చిం
తించువాడు.

కర్నూలుయందలి సి. ఎం. ముద్రణాలయముందు ము
ద్రితములైన రూ 8-11-0ల వలగల 10 గ్రంథములను ఆంధ్ర
క్షేత్రాంధాగారపత్రికమునందలి ముద్రితములవలన
రూ 1-8-0ల కిచ్చెదరట.

కృష్ణాజిల్లా అంగలూరులోని బాలసరస్వతి పుస్తక
భాండాగార ఆరవవార్షికోత్సవము 24వ తేదీ (ఆదివారము)
మధ్యాహ్నము 1 ఘంటకు దివాన్ బహద్దూర్ రాజా పాను
గంటి రామారాయనింగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

గుంటూరు సీనియర్ హిందూనాటక సమాజము వారు
16 తేదీ పి. సి. ఎలిరాజులనాయకుగారి గౌరవార్థముగ సత్య
హాశ్వంధీయ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. వీరు చిరకాలము
నుండి గుంటూరులోనే యుండి ప్రస్తుతము చెర్రుపడవి
నలంకరించిరి.

మరణము: ఇదివఱకు చెన్న పురి లోక్సభాధాని
మేజిస్ట్రేటుపదవియందుండి పిమ్మట డిప్యూటీ కలెక్టరుపదవికి
నెల్లూరునకు పంపబడిన డాక్టరు జే. విలియమ్సుగారు ఈనెల
19 తేదీని నెల్లూరుజిల్లాలోని కాకలిగరమున తమ శ్వాస
మందు క్లిష్టమైనదిగా వ్రాయుట కంతయు చింతించుచున్నాడు.

16 తేదీని కోదావరిజిల్లా రాజవోల తాలూకా సభి నేటి
పల్లి గ్రామమునందు కొందరు విద్యార్థిమనుల ప్రోత్సాహమున
భీమేశ్వర పుస్తకభాండాగార మనుపేరున 256 పుస్తకముల
తో గ్రంథ నిలయమొకటి స్థాపించిరి. సుమారు నూరుగురు
శుభ్యులతో గుడిమెల్ల వేకట నువ్వారాయదుగారి, యాధి
పత్యముతో గ్రంథ నిలయోపయోగోపవ్యాసములతో సభ
జరిగియుండెను. చాలవంది గ్రంథముల నుచితముగ నిచ్చిరి.

బెజవాడకు రెండుమైళ్ళ దూరమున నున్న ఎనమల
కుదురు గ్రామకరణం పెదప్రాలు వేంకయ్యగారి భార్య ఆ
జుడికి వాపున నన్న కృష్ణశేషుడు 18వ తేదీ ఉదయం 9 గంట
లకు స్నానము చేయుటకు వెళ్ళగా అచట యెవరో దుర్గా
క్షులు ఆమెను కత్తితో పొడిచి చంపి ఆమెవైపున 300లు
నగలను పీసికొని ఆకవమును రెల్లుదుల్లులలో పారవేసి
పోయిరని బెజవాడనుండి మావిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.
జొంగఎరుకలవాండ్లు ఆ ఘోరకృత్యమును చేసిరిని ప్రజలను
కొనుచున్నారు. కాని ఇంకను ఎవరు పట్టుపడలేదు.

కర్నూ
కొంగలు

కోదావరి వెస్టరన్ డివిజనునందలి రైతుల దుస్థితిని
గురించి వారి కడగండ్లను కన్నలారజూచియు తా మనుభవిం
చియు సొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రథమ పంట నాల్గవ
వం త్రేనను పండియుండలేదు. పోసి రెండవపంటైనను సాగుబడి
చేసికొని బ్రతుకుదముని రైతులు సెట్టిపేటలోని ఎగ్జిక్యూటివు
ఇంజనీరునకు పదేపదే విన్నవించుకొనిరి. రెండవపంటకు నీ
రిచ్చెదమని ఇంజనీరుగారి కాఫువారు ప్రకటించిరి. కాని దాని
వలనను రైతులకు విశేషలాభము కలుగునట్లు లేదు. ఏవి
ఎట్లున్నను రైతుకు శ్రమ భార్యమౌతము తప్పిపోలేదు. నీ
రిచ్చెదరని ప్రకటించినవెంటనే రైతులు నానావిధములపడి
విత్తనములను చల్లిరి. నారుమట్లు యెదిగి యూడ్చుట సిద్ధ
ముగా నుండగా పిడుగువంటి వాడయికట్టి రైతులమీద
పడినది. మే 1వ తేదీ నాటికి పంటపండి కోతకు సిద్ధ
ముగ నుండును; కాని ఏమెల 15వ తేదీకి సిద్ధముకాదు. అట్టిది
మే 1 వ తేదీ వరకు నీరిచ్చినగాని పంటపండదు. కాని
బ్యాంకుకాలవను ఏప్రిల్ 15 వ తేదీకి కట్టివేయదమని ఇంజ
నీరు కాఫువారు ప్రకటించిరి. అట్టి స్థితియందు రైతులకు
విత్తనములు, ఆకు దండుగయే కాని పంటవక్కడ. వారు తమ
ఆసహాయస్థితికి దుఃఖించి లోలోన దిగమించి యూరకొను
చున్నారు. పాలకులు రైతుల కీ సందర్భమున చేయుత నిత్య
వలసియుండును.

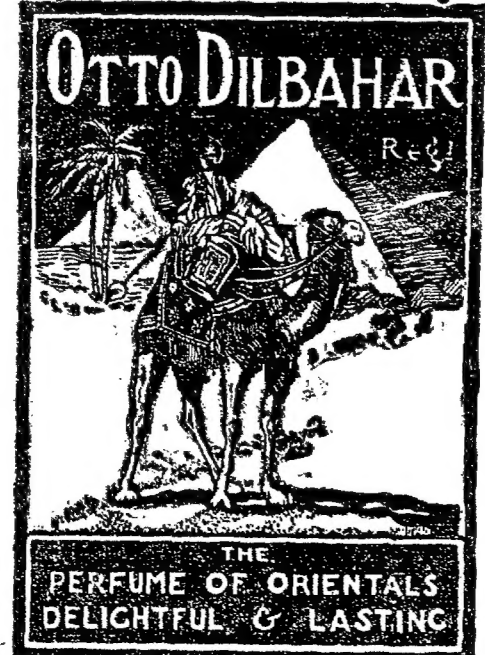
ఒక విలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మూడవ
గుంటూరు సహకార మండలసభ రాబోవు మార్చి 3వ తారీ
ఖున పొన్నూరులో గుంటూరు కలెక్టరు ఈ. ఎ. డేవినుదొర
గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి, సన్మానసంఘ
మేర్పాటుకాబడినది. సభకు తగుపదుపాములుచేసి, ప్రతి
నిధుల కాతిధ్య మొసంగుటకు వలయు నేర్పాటులను చేయు
టకును, చిత్తుతీర్థానముల నిర్వయించుటకును సన్మాన
సంఘాధ్యక్షులగు కుమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణగారి యగ్రాస
నాధిపత్యముతో 16-వ తేదీని సన్మానసంఘము జరుగ
బడి, చిత్తుతీర్థానములు నిర్వయింపబడినవి. ప్రతినిధుల భోజ
న సౌకర్యములకు సన్మానసంఘకార్యదర్శు లగు పొన్నూరు
వాసుమంతరావు, ప్రబ్బి నేని చలమయ్యగార్లు పురప్రముఖు
లలో సొక రగుపొన్నూరు వేంకటగోపాలరావుగారును, పొ
న్నూరు సహకారసంఘ యూనియను కార్యదర్శిగారుగు కుమ్మ
మూరి వాసుదేవరావుగారును అత్యంత శ్రద్ధతో కార్యభార
మును వహించి, పనిచేయబూనినారు. సహకారసంఘముల
ప్రయోజనములను, వానితత్వమును జనులకు యింకను బాగుగా
తెలియలేదు గనుక పలువురు రయతులను, తక్కినవారును
సభకు దయచేసిసహకార సంఘాధ్యక్షమువలని లాభములను
గమించి, ఆసంఘముల వ్యాప్తికి తోడుపడుదురుగాక.

కోదావరిమండలసభ.

మొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈసంవత్సరమున కో
దావరిమండలసభను రాబోలుగ్రామమున జరుపుటకు నిశ్చయిం
చిరి. గతవత్సరమునం దమలాపురమున జరిగిన మండలసభయం
కు రమారమి 30 మంది రాబోలుతాలూకాప్రముఖులు బహుశ్యాస
వేదికపై సెక్కి యీసభనచటి కాహ్వానించిరి. ఇప్పటివర
కా సభాప్రయత్నము లచట జరుగుచున్న వాడటం కానరాకు
న్నవి. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రినిమ్యాక్రి ప్రబంధి
తొందరచేత, మండలసభకు గావలయు ధనసంపాదనము సా
ధ్యముకా నేరదను భయముచేత దీనిని మే, జూన్ నెలలో జరు
పుట కచటివారు తలపోయుచున్నారని తెలియుచున్నది. రా
బోలునకు కాలువలు తెరచియున్నప్పడే రాకపోకలకు సౌక
ర్యముండునుగాని ఇతరకాలములందుండదు. కావున నీసభను
ఈప్రభు నెలపుదినములలో జరుపుట సర్వవిధముల నుత్తమవి
షయము. మే, జూన్ నెలలలో కాకినాడ, రాజమండ్రి, రా
మచంద్రపురము, పెద్దాపురముతాలూకాల రంజులుగాని స్త్రీ
దర్శగాని వర్తకులుగాని యచ్చటకురాజాలరు. ఆంధ్రమహా
జనసభ మొదలగు నడ్డములెన్నియో పిమ్మట నీమండలసభకు
విఘ్నము గల్గించును. అమలాపురమునందునలె విస్తారధన
మును ప్రోగుచేసి భూరి బ్రాహ్మణసంతర్పణలక్రింద వందా
ద్రవ్యమును వినియోగింపవలచనియెడల, రాబోలునందు మార్చి
నెలాఖరులోపుగ మండల సభను జరుపుట సులభసాధ్యము.
కావున అడివి శ్రీరామపంతులుగారు వేయవరపు నరసింహము
గారు, ఆరుమిల్లి పేర్రాజుగారు, బిక్కిన పిరసామిగారు,
కన్మూరిఘంటిగారు, యర్రరాజు పద్మరాజుగారు మొదలగు
ప్రముఖులు కీఘముగ నడ్డికట్టి పని నారంభింపవలయునని
కోరుచున్నాము. అధ్యక్షుని నియమించుటకును, కావలయు
ప్రయత్నముల జేయుటకు సన్మానసంఘమును సత్వరముగ
నేర్పరపవలయును. ఉపేక్ష తగదు.

ఒక విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కృష్ణా
జిల్లా బందరు తాలూకా పెడనగ్రామమునందు దివా
భాగమున పనిపాట లొనర్చుకొ నెడి దేవాంగ
పద్మసాలి మొదలుగా గల సంఘముల విద్యార్థివృద్ధి సౌక
ర్యార్థమై 17 తేదీ రాత్రి 7 గంటలకు బందరుతాలూకా బోర్డు
త్రెసిడెంటు వేమూరు వేంకటసుబ్బారావు పంతులు బి. ఏ.
వారి ఆధిపత్యము క్రింద 150 మంది విద్యార్థులతో పిచ్చిక
పెదవుక్కిగారి భవనమునం దొకరాత్రి పాఠశాల స్థాపింప
బడి నుప్రసిద్ధ హిందూమతాచారము లగు సరస్వతీ ప్రభుమును,
ప్రణవపంచాక్షరీ యుపదేశమును జరుగబడి అగ్రాసనాధిపతు
లచే ఏతడుద్యమము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుట కవసరమగు
ముఖ్యాంశము లిమిడియుండు యుపవ్యాస మొసంగబడి రాజ
భక్తి గీతములతోడను ప్రస్తుత సంగ్రామమునందు మన ప్రభు
వుల కవతికాలమున జయము కలుగుటకు వైవస్యాస్థలలో
డను సభ్యుల కరతాశ్రయములతోడను సభ ముగింపబడినది.

ప్రపంచ మంతటను వెండిధర అత్యధికముగ హెచ్చి
పోయినదనియు, ప్రపంచమంతటను వెండి విశేషముగ గోర
బడుచున్నదనియు, అందుచే ముం దెట్టియిబ్బందియు గలుగ
కుండునటుల ఆయిదు ప్రింగులనోటులు విశేషముగ నుంచ
బడినవియు బోనగ్లాగారు ప్రజలనుదీరమున బలికిరి.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేనిమనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్పాహులుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, నవశ్యామకు
సువాసన నీ స్థలవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణములు నీసాలలో నుండును.
ఫిన్నలైజా (ఆర (డాం) నీసా 1-3 రు 0.8-0
యధ్యక్షము నైజా 1- (డాం) " " 0.12-0
వోకనైజా 2 " " " 1.4-0
వెద్దనైజా 4 " లేక 1/2 ట్రాన్సు " " 2.0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమిపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు వెంటలు కలవు. కావున, తాము కొనుగతుడు నీసానైన
ను, కార్డునైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈఆటో
దిల్బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవాటి
వ్రాసినచో అనాకిమ్మకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918 సం. ఫిబ్రవరినెల 21-వ తేది

గురువారము.

స్వాతంత్ర్యవేళము

(-o-)

స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రపంచమున దంతటను వ్యాపించియున్నది. హిందూ దేశమున గూడ అట్టి చిహ్నములే పొడగట్టుచున్నవి. స్వరాజ్యోద్యమము, ఆంధ్రోద్యమము, బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, మొదలగు నుద్యమము లన్నియు నూతనస్వాతంత్ర్యవేళ చిహ్నములే యని దూరమాలోచించిన వ్యక్తమగును. నూతన వికాసము విద్యాధికులతో నాగలేదు. ప్రజాసామాన్యముతో నాగలేదు. మతగురువులకు గూడ వ్యాపించుట శుభచిహ్నము. ప్రజాశయములకు సానుభూతి జూపి, జాత్యుద్ధరణమునకు మతగురువు లెపుడు పూనుకొనెదరో ఆ దినమే సుదినము. రాజకీయపరిపాలనమున ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలుట యెట్టి యవసరమో, సాంఘికపరిపాలనమున ప్రజాశయ ప్రాబల్య మతిశయించుట గూడ నట్టి యవసరమే. మతగురువు లింతవరకును దేశపరిస్థితుల గనుగొనజాలక, సంఘమును నడుపు శక్తివి గోల్పోయి, పలుకుబడి దగ్గి, నామమాత్రముగ నున్నారు. వీరలు తిరిగి దేశోద్ధరణమునకు బూనిన గాని వీరప్రతిభ వ్యాపించదు. స్వాతంత్ర్యవాతావరణము వీరిపై గూడ ప్రసరించుచున్నటుల చిహ్నము గన్పట్టుచున్నది. హైందవ పరివర్తనను స్థాపించుట కొక పీఠాధిపతి బాంబయి రాజధానియందు పూనుకొనెను. అలహాబాదునం దిటీవల సర్ విలియం వెడ్డర్ బరను, సర్ సుందరలాలుగార్ల మరణమునకై పౌరుల ఏచారము దెలుపుటకు స్వరాజ్య సమితివత్తమున మహాసభ జరిగెను. ఆసభకు కార్యదీక్షితులగు శ్రీ శంకరాచార్యుల వారధ్యక్షులతో వహించిరి. గోవిందన పీఠస్థులును, శారదాపీఠస్థులు గూడ సభనాంకిరించి యువన్యాసముల గావించిరి. అధ్యక్షు లా సమయమునం దొసగిన యువన్యాసము వారి విశాలాదర్శములను సూచించుచున్నది. స్వాతంత్ర్య కక్షముబూని వీరు దేశ హితము గూర్చి చక్కగ దెలిసిరి. విభేదములందలి యైక్యత గనుగొనుటకే హిందూతత్వ ము న్వేషించినది. హిందూ ధర్మమును పరిశోధించిన వారు, దేశములో నిప్పుడుదయించి మనముల నాందోళన పరచుచున్న పిష్టిశక్తులన్నియు ఏకమహా శక్తియొక్క పరిణామములే యని గ్రహింపగలరు. అట్టి సూత్రము వాదితంకములు గనుగొనిరి. వారి కారవమునకు వన్నె దేవలయు ననిన, ప్రస్తుతమతాధికారులు గూడ దేశములో బయలు వెడలిన మహాద్యమముల తత్వార్థమును ప్రస్ఫుటము గావించి, జ్ఞానప్రసారము గావించుట ధర్మము.

అధ్యక్షులు తమ కారవ పదవికి వన్నె దెచ్చిరి. ఈ సందర్భమున న్యకభ్యుత్థమువారికిని, ప్రజలకు ను తగిన హితమొసగి దేశభ్యుదయమునకు దోడ్పడెదమని అభ్యుత్థులు వెల్లడించిరి. దేశమునందు గలిగిన నూతన రాజకీయ పరిణామమునకు వీరు సంతసము దెలిసిరి. ఏపేరు వెట్టినను, రాజకీయసంస్కరణములు దేశముయొక్క పురోభివృద్ధికిని, శాంతి వ్యాపనమునకును నత్యవసరము. రాజకీయ సమ

స్థానములు రాజకీయోద్ధరణమునందుండ, రాజకీయ వైషమ్యము, విద్వేషము, ప్రబలకుండ కృషి సలిపి, పాలకపాలితులను సరియగు మార్గముల నడుచునటుల జేయుట మతగురువుల ధర్మము." పై వాక్యముల జదువునపుడు మతగురువీ విధముగ బలుకునా యని యాశ్చర్యము జనింపవచ్చును. కాని మతగురువులు గూడ కాలస్వభావమునకు దోసి లొగుటచేత, నిట్టి మార్పు సాధ్యమగుచున్నది. సిద్ధాంతములతో తృప్తిపొందక అధ్యక్షులు కార్యక్రమమును గూడ నిలువ నూచించిరి. "యూరపీయను మిషనరీల పద్ధతుల నవలంబించి, మతగురువులు రాజకీయ సాంఘిక విషయములలో సమన్వయము చేకూర్చి కృషి సలుపుచో, హిందూదేశము రాజకీయ పరిణామమున సత్వరాభివృద్ధి గాంచును. మత మనిన నా బుద్ధికి వేదములందలి మతము గాదు. ఋషి ప్రతిపాదితమగు మతమును గాదు. మతమనిన స్వాభావికమతము. నిజమగు మతము మతము లన్నిటియందలి మూల తత్వమును వెల్లడించును. ఆధిక రాజకీయాభివృద్ధికై కార్యాచరణమునకు బురికొల్పును. ప్లేట్ బేకను తత్వజ్ఞులు దెలిపినటుల, తత్వజ్ఞులు రాజలయినపుడును, రాజులు తత్వజ్ఞులయినపుడును ప్రపంచ మానందభూయిష్టమగును. రాజులందరును తత్వజ్ఞులు గావలయునను వాతతో, దేశమునందలి రాజకీయ జీవితమున నేను పాల్గొన దలచుచున్నాను." ఈ వాక్యములందు కర్మయోగమంతయు నిమిషియున్నది. నిజమగు కర్మయోగి దేశపరిస్థితులకు గన్నుల మూసి, జడత్వము వహింపజాలడు. దేశమాందోళనా సముద్రమున మునిగి కొట్టుకొనుచున్నపుడు, వివోదముతో కాలము గడువజాలడు. తన విద్యుక్తమును జేయుటయందే మానవునికి నిజమగు ఆనందము గలదు. శ్రీకృష్ణుని యువదేశముగూడ నిదియే. ఈ పీఠస్థులు శ్రీ కృష్ణుని సందేశమును కార్యరూపమున బెట్టి నిశ్చయించుట హిందూదేశ భావిభాగ్యోదయ సూచకము. కాలము మారుచున్నదని వీరు కనుగొనిరి. మార్పు ఏరూపము దాల్చుచున్నదో వీరి యభిప్రాయము నిట నుదహరించెదము.

"ప్రపంచము ప్రజాప్రభుత్వము వైపునకు నడచుచున్నది. హైందవప్రభుత్వ మయినను, తదితర ప్రభుత్వములయినను ప్రజలవిశ్వాసము చూరగొని పరిపాలింప వలయును. ప్రజల ఆశయములను చులకనజేయు తరుణము గలిగినది. మతగురువుయొక్క హితమును ప్రభుత్వమువారాలకించెదరేని నాయుపదేశ మిది. హిందూదేశమును ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి పాలించి, దేశమును శాంతి భూయిష్టమును అభివృద్ధి యుతమును గావించుడు."

స్వపరిపాలనము సిద్ధించుచో, ప్రజాసామాన్యపు డేమము లక్ష్యవెట్టబడదను ఆంగ్లోహైందవుల వాదమునకు అధ్యక్షు లీ రీతిని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. "భారతీయుల స్వభావమును డేమలాభములను భారతీయుల బాగుగ గుర్తెరుగ గలరు. అందుచే నితరులకన్న నెక్కుడుగ భారతీయులే

ప్రజాసామాన్యపు డేమమునకై కృషి సలుపగలరు." శారదాపీఠ జగద్గురువులుగూడ తమయువన్యాసమున స్వరాజ్యాశయమున కుత్సాహము జూపి, శ్రీరామునికి రాజ్య మొసగ నుద్దేశించి, ప్రజల ాచలకనుగుణ్యముగ, ప్రజాడేమము మనసునం పాలించవలయు నని దశరథుడు చేసిన హితోదేశమునే, ఈ పీఠస్థులు చేయుచున్నారు. అధర్వవేదమున వృద్ధీసూక్తమందలి ఈ మంత్రమును జగద్గురువులు పఠించిరి. "సామ్రాజ్యం భాజ్యం స్వరాజ్యం వైరాజ్యం పారమేష్ఠ్యం రాజ్యం మహారాజ్య మాధిపత్యమయం సమంత పర్యా యాస్యాత్ సార్వభౌమః సార్యాయుష ఆంలాదాప రాధాత్ ॥ పృథివ్యైసముద్ర పర్యంతాయా ఏక రాడితి."

"భగవాన్! మాకు సామ్రాజ్యమొసగుము. ఆ సామ్రాజ్యము అన్ని విధములగు సౌఖ్యముల కాలవాల మయి, ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి పాలింపబడుగాక! అట్టిపరిపాలనము ఇహలోక సౌఖ్యమును పరలోకానందమును, ప్రసాదించుగాక! మాసామ్రాజ్యము పారములేనిదై సామంత రాజులతో దులదూగు గాక! సామ్రాజ్యము ఎల్లడలను వ్యాపించి శాశ్వతముగ నుండుగాక! ప్రపంచమునం దంతటను అద్వితీయమై వెలుగుగాక!"

వేదయుగమునందు గూడ స్వరాజ్యవాంఛ ఉండె ననియు, న్యాయముపై ధర్మముపై ఈవాంఛ ఆధారపడియుండె ననియు శారదాపీఠస్థు లను వదించిరి. స్వరాజ్యసందేశము మతాధిపతులను గూడ పురికొల్పుచున్నది. రాజకీయ సాంఘిక మత సమస్యలన్నిటి యందును ఏక సూత్రమే యంతర్లీనమైయున్నదనివీరిచేకనుగొనబడుచున్నది. మతాధిపతులు రాజకీయపరిణామమున శ్రద్ధవహించుట రాజకీయాభ్యుదయమునకు దారిజూపుటయే గాక, సాంఘికోద్ధరణమునకు గూడ మార్గ మేర్పడును. రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునువాంఛించు మతాధిపతులు, సాంఘికస్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలిగింపజాలరు. మతగురువులయందు గలిగిననూతన ప్రబోధము జాతీయ సాధనిర్మాణమున కత్యంత సహాయకారి యగు నని విశ్వసించుచున్నారము.

మ ద్య పా న ము.

ప్రభుత్వమువారికి మత్తుపదార్థముల నుండి రాబడి ప్రతివత్సరము వృద్ధిగాంచుచునే యున్నది. ఈవృద్ధి గమనించిన కొలదిని దేశహితము గోరువారు భయభ్రాంతులగుచున్నారు. కూలి నాలిజేసి జీవించు పాటకపు జనులు తమ స్వల్పరాబడిని త్రాగుడుక్రింద వినియోగించి శరీరమును పాడుజేసికొని కుటుంబములను దుఃఖ సముద్రమున ముంచుచున్నారు. కల్లంగడులసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. పట్టణ మధ్యభాగములనుండి కల్లుదుకాణములను దీసివైచి దూరముగ నుంచవలయు నని కీర్తిశేషులగు పేర్రాజుగారు మద్రాసు శాసన నిర్మాణసభలో పోరాడియు విఫలమయిరి. త్రాగుడు పాటకపు జాతులనుండి విద్యాధికులకు గూడ బ్రాకుచున్నది. త్రాగుడును పూర్తిగ మాన్పించుట యవసరమని ప్రజాప్రతినిధు లెన్ని మారులు మొరలుపెట్టినను ప్రయోజనము శూన్యమయ్యెను. పారిశుద్ధ్య సంస్కరణ పరాయణుల యత్నములు సముద్రములో నీటిబిందువువలె పరిణమించెను. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు తేయాకుసాపుల దెరచి, ప్రజల మనములకు నూతనాకర్షణముల జూపి త్రాగుడు తగ్గింపవలెనని ప్రయత్నముల జేసిరి. కాని ఇందుచే త్రాగుడు తగ్గుటకు బడులుగ, ప్రజలు

మద్యమును తేయాకు నీటిని గూడ ద్రాగి, యధిక వ్యయమునకు లోనయిరి. దేశములో ప్రేక్షు బాతుకొని, నైతికాభివృద్ధికి వేరు పురుగుగ పరిణమించిన యీ దురభ్యాసమును స్వల్ప సంస్కరణములతో తొలగింప గలుగుట యసంభవము. అందుకనియే సామాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో నిన్నటిదినము గౌరవనీయులగు బి. య్. శర్మగారు. త్రాగుడును పూర్తిగ నిషేధించుట ప్రభుత్వముచే రాదర్శముగ నుంచికొని, వెంటనే యందుకై యేర్పాటులు గావించవలయునను తీర్మాన ముపపాదించిరి. ప్రజాప్రతినిధులు తీర్మానము నామోదించిరి. కాని ప్రభుత్వసభ్యుల కీ తీర్మానము రుచించలేదు. ఇందాశ్చర్య మెద్దియును లేదు.

పాలక జాతివారికిని పాలితులకును రాబడి మాట యటుండ, జీవితాశయములందే విశేష భేదముగలదు. భారతీయులయాశయము మద్యపాన నిషేధము. హిందూ మహమ్మదీయ మతములు మద్యపానమును నిషేధించినవి. సాత్వికాహారమే, హిందువులకు విధింపబడినది. పాశ్చాత్య నాగరిక ప్రభావముచే, దేశమునందు త్రాగుడు అల్లుకొనినది. దేశమును దుఃఖసాగరమున ముంచుచున్నది. దుర్వ్యసనములలో నొకటి యై యక్రమప్రవర్తనమునకు దారిజూపు నీ త్రాగుడును తగ్గించుట ప్రభుత్వపు ముఖ్యధ్యర్శము. దేశము సభోగతి పాలుజేయుచున్న యీ దురభ్యాసమును దొలగింపక రాబడినే ప్రధానముగ నుంచికొనుట ధర్మము కాదు. కాని ప్రభుత్వసభ్యులు త్రాగుడును భారతీయులవలె అసహ్యముతో జూచుటలేదు. మితపానముచే నష్టములేదని వారియభిప్రాయము. మితపానమే ఆంగ్ల దేశమున త్రాగుబోతులసమును వృద్ధిజేసినది. రుష్యా, అమెరికా, ఇంగ్లండులలో సంగ్రామకారణములచే మద్యపానము తగ్గించబడినది. రుష్యాలో పూర్తిగ నిషేధింపబడినది. గౌరవ నీయులగు ఫాగనుగారు యుద్ధసమయములో యూరపునందలి దేశములలో గావించబడిన సంస్కరణములు హిందూ దేశమున సామాన్యపరిస్థితులలో బనికరావని జెప్పిరి. కాని హిందూ దేశమునగూడ యుద్ధపరిస్థితులు గలవనియు, మితవ్యయమును వెంపొందించుట కిట్టి సంస్కరణ మత్యవసరమనియు మీరు మఱచిరి గాబోలు! వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగలుగునని సర్ హామిల్టను గ్రాంటు గారు భీతిని జూపిరి. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము గూర్చి మీరు చూపిన పట్టుదలను త్రాగుడు విషయమునందే గాక, దేశాభివృద్ధికరమగు విషయములందు గూడ జూపిన బాగుండును! సర్ జార్జి బార్నెసుగారు, మితపానము నిషేధించుట న్యాయము కాదనిరి. భారతీయసభ్యులు మధుపానము దోషమనియు, ప్రభుత్వసభ్యులు గాదనియు జెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు హిందూదేశపు సాంప్రదాయ దృష్టితో మద్యపాన సమస్యను పరికింపలేదు.

ఈ తీర్మానముపై నేటి మదరాసు ప్రెస్సు పత్రికావ్యాఖ్యానము విచిత్రముగ నున్నది. త్రాగుడు దోషమని చూపునరకు, నిషేధ మక్రమమని యీ పత్రిక వాదించినది. అంతటితో నాగక యీక్రింది వాక్యములతో భావోద్రేకము జూపి, త్రాగుడును తిరిగి భూమిపై నిలువజెట్టినది.

“అల్ల-హాలు త్రాగువారిలో కొలదిమందియే త్రాగుబోతులు. కొంతమంది త్రాగుబోతులు దేశమున గలరక, త్రాగుడును పూర్తిగ నిషేధించుట అక్రమము. సారాయి ప్రకృతినుండి లభించును. అన్ని కాలములందును, అన్ని దేశములందును, ప్రజలు మద్యపానము సనుభవించి యుండిరి. అట్టి మద్యపానమును పూర్తిగ దొలగించుచట్టము విప

రీతముగ పరిణమించును. అట్టిచట్టము విశ్వమాన వత్వమునకు వ్యతిరేకము. ఆత్మగౌరవము, ఆత్మనిగ్రహము మనుజుల చర్యల నడుపకుండ, ఈ చట్టము నిషేధించుచున్నది.” ఇంతటి రోషము మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక కెన్నడును వచ్చియుండలేదు. ప్రజలహృదయము గనుగొని, ప్రజలసాంప్రదాయముల గౌరవించి, ప్రజాశయముల ననుసరించి పరిపాలించుట, స్వపరిపాలనమునందే సాధ్యమగును. స్వరాజ్య మేతెంచిన, ప్రజా సామాన్యపు క్షేమమునకు భంగము కలుగుననువా రీ సమస్యను గూర్చి యాలోచించిన, తమ వాద దౌర్బల్యమును గ్రహింపగలరు. సురాజ్యము స్వరాజ్యస్థాన మాక్రమింప లేదను సత్యమచుదినము ప్రస్తుత మగుచున్నది.

కర్నూలుమండలము: అటవీపంచాయతులు అటవీపంచాయతులను కర్నూలు మండలమున వ్యాపింపజేయుట కామండలమున ఆంధ్రోద్యమము గూర్చిగాని, స్వరాజ్యోద్యమముగూర్చిగాని ఆందోళనము లేనందున, ఏలుండదని కొచుమెనుగారు జెప్పిన యాక్షేపణమునకు యొక విలేఖరి హిందూపత్రిక కీటుల వ్రాసెను.

“రాజకీయాందోళనమున యీ మండలము పాల్గొనలేదను యాక్షేపణకు ఈ క్రింది సమాధానము జెప్పవచ్చును. రాజధానిలో ననేక జిల్లాలలో ఒకటిరెండు మండల రాజకీయ సభలు మాత్రమే జరిగియుండ, కర్నూలు మండలమున మూడు సభలు జరుగుట ప్రశంసాస్థము. కట్ట కడపటి సభ యత్యంత జయప్రదముగ జరిగినది. ఆసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్యగూర్చి తీవ్రచర్చ జరిగి, తుదకు రాష్ట్రనిర్మాణతీర్మానమంగీకరింప బడినది. జిల్లాలో రెండుమూడు ప్రదేశములందు ప్రజాసంఘములును, స్వరాజ్యసంఘములును స్థాపింపబడినవి. అక్కడ ప్రజలు దేశహితైక విషయములలో శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచున్నారు. నంద్యాల నందు ఉచిత ఆంధ్ర గ్రంథాలయ మొకటి గలదు. ఆపట్టణములో ఇరిగేషను సంఘమొకటి నిటీవలనే స్థాపింపబడినది. నీటి వనరు నొసగు నట్టి రెండు పెద్దతలాకములు నుండి నీటిసప్లయిని నిర్ణయించుటయే యీ సంఘాద్దేశము. ఈసంఘము సంతృప్తికరముగ పనిజేయుచున్నది. రాజకీయ విషయములలో ప్రజాసంచలన మిటుల నున్నది. నూతన జాతీయ ప్రబోధ మీ మండలమున గూడ తన చిహ్నముల గనుకరచిన దనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి మండలమును రాజకీయముగ వెనుకబడి యున్నదనుట అన్యాయము.”

కొచుమెనుగారి వాక్యములు దూరాలోచన లేని వని యిందు మూలమున దెలియగలదు.

డర్బను వరదలు దక్షిణాఫ్రికాలో ఉంఫాలసీ నగరమున భీకర మగు తుపాను వీచి నదులు పొంగి విశేషజన నష్టము గలిగిన దని నేటి తాత్త్రివార్తలు దెలుపుచున్నవి. భారతీయు లనేకులు మడిసిరిని యీ హింపబడినది. వారి కుటీరములు నీటి ప్రవాహమున కొట్టుకొని పోయినవట. ఈ విపత్తునకు భారతీయు లెంతయు పరితాపము జెందెదననుటకు సందియము లేదు. వెంటనే బాధితులకు ధనసహాయము జేయుట యవసరము.

రెండణాల నికెలు నాణెము రెండణాల వెండినాణెము బదులు నికెలు నాణెము దయారు జేయుటకై సర్ విలియము మేయరుగారు నాణెపు శాసనమునకు సవరణచట్టముపపాదించిరి. ఇదివరకే యీ నాణెమును టంక

శాలలు దయారు జేయుచున్నవని దెలుపబడినది. త్వరలో నీ నాణెములు వెలువడ గలవు. ఆంగ్ల దేశమున గూడ 5 పిల్లింగు నోట్లు ముద్రింపబడినవట.

సీ క చార్తలు

(౧)

రాకలు:— వెంట్లెండుప్రభువు, ప్రభిగారు నిన్నటి మధ్యాహ్నము పుడుచ్చేనుండి చెన్నపురికివచ్చిరి.

ప్రీడరు పట్టపరీక్షలు:— వై పరీక్షలు ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలునెల 22 వ తేదీన కైర్తవక కళాశాల మందిరములో జరుగును.

ఉపాధ్యాయ కళాశాల, ఉపాధ్యాయసంఘము:— వై సంఘనాగ్నికోత్సవము ఈ నెల 23 వ తేదీ శనివారము కళాశాలభవనములలో జరుగును.

తపాలు నోటీసు:— కాలంబూవిడుగు దక్షిణఆఫ్రికాకు పంపబడుతపాలు ఈ నెల 24 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులో కట్టివేయబడును.

చెన్నపురిలో గురిసిన వర్షపు కొలత:— గత జనవరినెల 1 వ తేదీ మొదలు నెటివఱకు చెన్నపురిలో 8.05 అంగుళముల వర్షము కురిసినది. 1.14 అంగుళముల వర్షము ఇంకను పడవలసి యున్నది.

క్యాలెండరు:— ఆట్టోమనోలియా ఏజన్సీవారి 1918 సంవత్సరపు క్యాలెండరు మా కార్యాలయము నలంకరించినది. ఇందు యనోవారమగునట్టియ, మురళీగానము చేయునట్టియ శ్రీకృష్ణవిగ్రహము చిత్రంపబడినది. కలయవారు 28, కందప్ప చెట్టిపిథి, బార్జిటవులు, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

చెన్నపురి యందలి మరణముల సంఖ్య:— ఈ నెల 10 వ తేదీ మొదలు 16 వ తేదీవఱకు 1 పాశ్చాత్యుడు, 7 గురు యూరేషియనులు, 18 భారతకైర్తవులు, 315 హిందువులు, 42 మహమ్మదీయులు చెన్నపురిలో మరణించిరి. మొత్తమున 383 మరణములు సంభవించినవి.

జాతీయవిద్య:— వై విద్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట కంగీకరించినవారెల్లరును ఈనెల 22-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు ఫోకేలుహాలులో సమావేశమయ్యెదరు. జాతీయవిద్యాసంఘ రిజిస్టరు జి. ఎస్. ఆరండేలుగారు సంఘమువారి ఉద్దేశములును, చంచాలకు విరాళములను జమచేయు పద్ధతులును వివరించెదరు. రాబోవు ఏప్రిలునెలలో జరుగు జాతీయవిద్యావారమునకు ఏర్పాటు లొనరించుట కొక కమిటీగూడ ఆనాడే ఏర్పరుపబడును. వై వారమునకు చెన్నపురిలో నింటింటికి తిరిగి చంచాలను జమచేయ నిష్ఠమున్న వారందరును తుక్ర వారమున జరుగు సభకు పావచ్చును.

ఫిన్లండులో జగడము.

లండను, ఫిబ్రవరి 18:— “ఈవినిగు పోస్టు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఫిన్లండునందున్న వైటుగార్డులతో యుద్ధము నారంభింపవలసినదని 42 వ పటాలమున తుత్తరువీయబడెను. వెల్ట్రోగ్రానుండి పెద్ద పెద్ద దళములు యాబోర్గ నకు బోవుచున్నవి. ఫిన్లండునందలి యుద్ధము మధ్యతరగతి, పామరజనమునకు సాంఘిక స్వాతంత్ర్యవాదులకును జరుగుచున్నది. జనరలు (స్నేహపూయుగారి వైటుగార్డులలో ననేక వేలకొలది ఫిన్లండుదేహియులన్నారు. క్రిందటి సంవత్సరపు విప్లవానంతరము మీరు జర్మనీ స్కాండినేవియాల నుండి వచ్చిరి. వారివద్ద విశేషముగ ఫిరంగులున్నవి. జనరలును స్నేహపూయుగారి క్రింద నిపుడు 60000 ల మంది వైనికులున్నారు. వారిలో ననేకులు వ్యవసాయదారులు. ఆత్మపరిమితముగ రుక్మ్యునైనెకులు రాకున్న రెడ్డుగార్డుల ఫితి చాల దుర్గరమైయుండెడి దని ప్రకటింపబడినది.

స్వరాజ్యోదయము

శంకరాచార్యుల యువనాస్థానములు.

ప్రయాగలో బహిరంగ సభ.

ప్రయాగలోని స్వరాజ్య సమితివారి బహిరంగ సభ ఈ నెల 15వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము ప్రయాగయందు జరిగెను. 2000 లకు పైగా జనులువచ్చిరి. జగద్గురు బిరుదాంకితులగు శార్వర పితాధిపతులగు గోవర్ధనపితాధి పతులను, శారదా పితాధిపతులగు (తిలకంకర పితరులు) శంకరాచార్యులను, దైవదూతులనందలి ప్రకాశానందస్వామివారును శాంతదేవస్వరూప స్వామివారును (శార్వరము) సభ నలంకరించిరి. దాదాభాయి నాగోజీ నుండరలాలుగార్ల మరణములకు నివారమును దెల్పుచు కొందఱుపర్యవేషించిన వెనుక శ్రీజగద్గురు శార్వర పితాధిప శంకరాచార్య స్వామివారు ఈక్రింది విధమున సభనవ్వించిరి.

నేటిసాయంత్రము సభకువచ్చి మీయెదుట నిలువ గలుగుట నా కమితానందకరముగ నున్నది. మా మెటిలాలు నైహూగారు నాయుద్ధవుల వచ్చి సభాభ్యుత్థుల వహింపవలెనని కోరినప్పుడు నాయభిప్రాయములను భావములను దెలుపుట కవకాశము దొరకని సంతసించితిని. నేడు భారతీయ మహాజనుల భావములను గలవరదెట్లువచ్చు రాజకీయ సమస్యలను గూర్చి అభిప్రాయముల చెప్పుటకు నే ననర్హుడనని మనకందఱికిని తెలియును. నాజీవితమునందు విశేష కాలమును భాష్యాత్మ విచారమునందును, వేదశాస్త్ర స్మృత్యాదుల పఠనమునందును వినియోగించితిని. మతసంబంధములగు విషయములను గూర్చి కొంతకాల కఠింకారముతో పల్కు గలుగుదును. ప్రమాణములుగ నుండని సభిప్రాయముల నీయగల్గుదును. ప్రస్తుతవిషయ ప్రసాదమునందును గొప్పకొని వచ్చుచున్న ప్రజాభిప్రాయములను, ప్రత్యేకవిషయస్థితులను జూడక యెవ్వరు నూరకుండ జాలరు. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల విషయస్థితినిగూర్చి తెలియనివాడును, తన యభిప్రాయముల నిదమిథ్యమని చెప్పని వాడునుండడు. ఈ భావముననే నేనీసభ నధిష్టించి నంగీకరించితిని. రాజకీయాంధోళ నా విషయమును సభకు మత విషయార్థవిషయగు పితాధిపతి సభ్యులగు నాజీవితములయే ప్రధానవిషయము. ఎట్టి యాంధోళనమైనను, ఎట్టి మహాప్రయత్నమైనను బలమై ప్రయోజనకారి కావలయుననిన, దానికి సుకవిషయమును నాధారములముండవలయును. రాజకీయాంధోళ నమైన నేమి, ప్రతి ప్రయత్నము నందును “ధర్మమే” మనకు మూలబలమై యుండవలయును. ఉద్వేగమును కొనసాగించుటకు మనకు “ధర్మ” ప్రోద్బలమే అధికముగా నుండవలయును. “ధర్మ” బలమున్నమాటమననే ఉద్వేగము సాఫల్యము సాఫల్యము కావలయును. ఉద్వేగముకారకు లందఱును తమ యుద్వేగమునందు లీనమై పోయి, ఒక పక్షముననే వాదము నలుపు పక్షపాతము జూపుచుందురు. “ధర్మ” మార్గము నవలంబించినచో రెండుపక్షములును గోవర్ధనమై ఆంధోళనము నక్రమవిధానముల జరుగును. ఉద్వేగమునందు నాయకు లయేవిధముల ప్రజలకు మార్గదర్శకులై నాయకత్వము జూపవలయునో నాయకు లెఱుంగుట యవసరము. నే నన్ననో, మత విషయ మతాధిపతిని, గాన రాజకీయాంధోళన విషయమున మార్గదర్శకునిగా నాయకునిగాను నుండకపోయినను, ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజలకును గూడ హితోపదేశముల నిచ్చుట వాదిధియని తలచెద. రాజకీయ సంస్కరణములు (వానిని రాజకీయవేత్తలేయే చేర్చుటో పిలవినను) చేకూర్చిరి, చేకూర్చివచ్చిరి అవసరము. రాజకీయమున శ్రాద్ధయేర్పాటును జరుపకపోయినచో, ప్రస్తుత ముద్వేగములై ప్రకాశమాసములైన జాతీయవిశ్వాస, జాతీయవిజయోత్సాహములు ప్రార్థన పద్ధతుల కింద పుట్టి నొంద జాలవు. కాని రాజకీయములగు నేర్పాట్లను, సాంఘిక సంస్కరణమును ఏకకాలమున ననుకూలవలయును. సాంఘిక సంస్కరణమును, ప్రజాబోధకరముగ నుండు నిర్వచించి, సాంఘిక సంబంధముల నేర్పరచి వానిబలమున మన యుద్వేగమును కొనసాగింపవలయును. భరతవర్షమునందు మత శివనమునకును సాంఘిక శివనమునకును విశేష సంబంధము గలదు. మతవిషయ నేతలగు మతాధిపతులకూడ సాంఘిక శివనమునకును, రాజకీయ శివనమునకును సంబంధము నేర్పరచుట తమ విధియని భావించి పనిచేసినచో సాంఘిక శివనమునకును, రాజకీయ శివనమునకును సంబంధము నేర్పరచు

గలుగుదురు. ఇట్టి సమయమున ప్రామాణ్య ప్రామాణ్యతర కక్షలు బయలుదేరుట సంతాపకరము. దేశమున ప్రతిమానవుడును రాజకీయ విషయమున స్వతేజస్వనుద్ధరణమునకై ప్రయత్నింపవలసినకాలము నందు ప్రజలలో రాజకీయ వైమర్యములను, రాజకీయ విభేదములను, అన్యాయాచారములను బాటద్రోలుట మత విషయ మతాధిపతులవిధి. మతాధిపతులు రాజకీయములందు ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములకు గాని ప్రజల అభిప్రాయములకు గాని చెందక స్వతంత్రాభిప్రాయములు గలిగియుండు వారగుటచే ప్రజలను ప్రభుత్వముగూడ సక్రమ మార్గముల ననుసరించునట్లును వారియందు అన్యోన్యము కుదురునట్లును చేయుట మతాధిపతుల ధర్మము. యూరపుఖండమునందవ లంబనియములై యున్న సక్రమవిధానములవంటి విధానములను హిందూదేశ మనుకరింపజాలదు. భారతీయనాయకులు తాము భారతీయుల మనియు, భరతవర్షమున నున్నామనియు, భరతవర్షాచారములును, ప్రత్యేకసాంఘిక కర్మసంస్థలను భరతవర్షమునకు గలవనియు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. యూరపుఖండమునందలి ప్రజలలో నొక్కరికి నొక్కరికి సంబంధములు లేవు. అభిప్రాయ విభేదములు గలవు. కాని జాతీయభావము మేలైన ప్రయత్నింపవలయునో, అందఱును తమతమ విభేదములను మఱచిపోయియే కాతీయమునకు సర్వోత్తములనియోగించెదరు. భరతవర్ష మింపరమాత్మమును గ్రహించవలెను. ఈ తత్త్వము నలవరచుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారును, ప్రజలును గూడ రాజకీయవిద్యను, రాజకీయ భావములను ప్రజల యందు వ్యాపింప నిచ్చి, జాతీయప్రత్యభిజ్ఞాన మెట్టివిధమై నుండు చున్నదో పరీక్షించు చుండవలెను. యూరప్షియను మిషనరీల వలె భారతీయ మతాధిపతులును ప్రజల యందు రాజకీయ జీవనాభివృద్ధిని ప్రబోధించి సాంఘిక పరిస్థితులను సంస్కరించునో, భరతవర్షమునందు రాజకీయ విజ్ఞానాభివృద్ధి అంతయుగా గలుగగలదు. ప్రభుత్వము వారు ముఖ్యముగా మత సాంఘిక విషయము లందు మతాధిపతుల సలహాలను దీసికొని తమ రాజకీయపు ఏర్పాట్లను జేయు వలెను. సర్వమునకు సమన్వయము గావించి, అధిక రాజకీయవిషయార్థవిధిగూడ తోడ్పడదగినమతమే వాస్తవమగు మతము. మతతత్త్వ విజ్ఞానము భూపాలురుగను, భూపాలురు తత్త్వజ్ఞులుగను నగుచో సర్వభావమును సుఖముగ నుండునని నైటోజేక్ మున్నగు మహాత్ములు పలికిరి. భూపాలురందఱును తత్త్వజ్ఞులుగను నుండవలయునని హృదయపూర్వకముగా గోరువాడ నగుటచే, నేను అర్హరాజకీయవిషయము లందు పాల్గొనగల్గునునని నాయభిప్రాయము. స్వకార్యవిశ్వాసము, వాక్పూర్వమును సర్వప్రయత్నములందుచున్న మూలతంత్రములై యుండవలెను. కాలము మారినది. లోకము ప్రజాసామ్యమును పొందవచ్చును. ప్రభుత్వము లన్నియు భారతీయ ప్రభుత్వముతో సహా ప్రజల యందు గు విశ్వాసము గలిగి పరిపాలనజేయవలెను. ప్రజాశయములతో ఆటలాడుకొను కాలము దాటినది. ప్రభుత్వమునా రెన్నైన మతాధిపతి హితబోధను గొనగల్గునో, భరతవర్ష శాంతిశాంతి అభివృద్ధి కొఱుకును భారతీయప్రజలయందు విశ్వాసము గలిగి భరతవర్షమును బాలించువారి నేను హితముచెప్పెదను. ఎవ్వరయిన భరతవర్షమున నున్నంత కాలముతకు భారతీయుడు. “మీ రెరాజకీయ సంస్కరణములకు బ్రయత్నింప బోయినను, ధర్మచింతతో ధర్మమార్గమును నవలంబిస్తే సక్రమవిధమున ప్రయత్నింపు”వని ప్రజలకుబోధించెదను. ఏకాద్యమునలనగాని జేశమునందరాజము గాని అభివృద్ధినికోరము గాని గలిగింపకును. అభిప్రాయభేదముల కలననే ఈ యంధోళనము గలుగుచున్నది అంధోళనమును జూచినచోడనే తెలియుచున్నది. కాని అంధోళియిడియను, ఇండియను ఆర్యభేదము కలన గాదు. రెండు సంఘములందును తీరవాదులు గలవని నాకు చాల విచారము గలుగుచున్నది. హిందూదేశమునకు సంస్కరణము లక్కరలేదని కాని, ప్రస్తుతప్రభుత్వము వంటి ప్రభుత్వమే హిందూదేశమున నుండవలయునని కాని చెప్పట అంధోళియిడియములకు తగదు. ఏ విచారముతో జేయకయే అధికారవర్షమువారిని గాని అధికారులను గాని, స్వాగ్రహియులని దూషించుట భారతీయులకు తగదు. వారియందు మన నాయకుల యంతటి మంచివారు గలరు. అంధోళియిడియములకును, భారతీయులకును, సహజభేద భావము గలదు. రెండు పక్షములందును, అన్యభిప్రాయములు గలవు. కాని కారణములను నే జెప్పదలచుకొన లేదు గాని ఆమాగ ప్రచారములననే యిట్లు గల్గుచున్నది మార్తము చెప్పవచ్చు

ను. రాజకీయసంస్కరణము లనుబట్టినికీ వచ్చుచో సామాన్య ప్రజలకు చాల చిక్కులు గలవనియు నిన్ను జాతులును హిందూ ముగ జూడబడుదు రనియు కొందఱు అంధోళి యిండియనులు వాదించెదరు. మతాధిపతులకు రాజకీయసంస్కరణము లనిన ఇష్టము లేదనియు వారనెదరు. అట్టి అభిప్రాయము నాకు సమ్యతము గాదు. భారతీయభిప్రాయ, భారతీయలక్షణాచారములను బాగుగ తెలిసికొనిన భారతీయప్రజలును నిన్ను జాతుద్ధరణమునకును, సామాన్యప్రజాభివృద్ధికిని తప్పక సమ్యకరింతురు. రాజకీయసంస్కరణములు మతాధిపతులకు ఇష్టము లేదను వాదవిషయమున అట్టి మతాధిపతులు గాని మతాధిపతి గాని భరతవర్షమున నెక్కడను లేదని చెప్పగలను. నవీనయుగ పద్ధతు లెఱుంగని మతాధిపతులు తమ తమ భావములను బయటికి జెప్పునెల్ల కయందురు కాని అందఱికిని సంస్కరణము లిష్టమే. మతాధిపతులకు రాజకీయసంబంధ మభివృద్ధి నొందుచో మతాధిపతులు తమ ధర్మమును సుసంధర్మముగ నెరవేర్చుట కవకాశముండును. ప్రభుత్వవర్షమునందు (ఎక్సిసియాక్టికల్) మతసంబంధకాళ యను నొక కాళ గలదు. అందు కై ప్రవచనవర్ష మేయుండును. విషయము, ఇతర కై ప్రవచనవర్షమును కై ప్రవచనవర్షములు. వారికి హిందుమతము గాని హిందు ధర్మము గాని తెలియును. కై ప్రవచనకాళ యున్నట్లే ప్రభుత్వవర్షమునందు హిందుమతకాళయు నొకటియున్నచో పరిపాలనము కిడు బాగుగ జరుగుచుండును. మత గురువులను తమతమ ధర్మములను గుర్తించి సామాన్యజనుల సాంఘిక లౌకికవిషయాభివృద్ధి కొఱుకు ప్రయత్నించు సమయమువచ్చినది. ఇట్టిపరిశ్రమలందు ఆత్మార్థత్యాగము కలనముకొనవలెననియు, భర్మవిశ్వాసముననే ధర్మమును మనము నిర్వర్తించవలెననియు మన మెఱుంగవలెను. భగవద్గీతలయందలి కర్మయోగమే మనకు మార్గదర్శకముగ నుండవలెను. పక్షపాతము లేక విచారించుచు మనోవిషయములవలనదుకొని కాన్యసాధనమునకునడుముకట్టుకొనవలెను. మనము జయించిన జయింపవచ్చును, ఓడిన నోడవచ్చును. కాని మన స్వైర్యమును కార్యోత్సాహమును విడువ గూడదు. “నిధ్యయనిధ్యయోః సమోభూత్వా” అని భగవద్గీతలయందు భగవానుడు చెప్పుటయందు జయోపజయములలో నేది కలుగనున్ను ప్రపంచోపయోగమునకు కార్యసాధనమును విడువగూడదని భగవానుని అభిప్రాయము గలదు. అట్టి మనుష్యుడు లెక్క నెన్నుచును జేయకు. అతనిని తప్పకార్యములయందు ప్రవేశపెట్టినను ఆకార్యముల నన్నిటిని సత్కార్యములుగ నతడు మార్చగలడు. అట్టి నాయకులెందఱెఱుఁగవచ్చునో నంతత్వముగా మన యాప్తియు లీడెదను. “ధర్మ” మొక వైపున “నిధి” మొక వైపున మనకు బాటలు యగుచుండ, స్వతేజాభివృద్ధి కొఱుకు మనము సర్వధా ప్రయత్నించుట మన పని.

గోవర్ధన పితాధిపతి.

గోవర్ధన పితాధిపతులగు శంకరాచార్యులు హిందీ భాషలో సాపర్యవించిరి. సభకు తమ్యెవ్వరును పిలువలేదు కాని తమంతట తామే వచ్చితిమనియు, మంధమేళమునందు నేవాసమితివారు చేయుచుండిన ప్రజాసేవ తమ కెంతయో యానందమును గూర్చి ననియు అట్టివారి నింకను ప్రోత్సహించుచు నుద్దేశముతో సభకు వచ్చితి మనియు చెప్పి యింకను ఇట్లనిరి. వాది మతవిషయ ప్రబోధకార్యము “యతో ధర్మస్తతో జయః” అను వాక్యము ప్రకారము ధర్మ మెక్కడనుండిన అచ్చట జయము నుండును. నేవాసమితి వారి నుద్బోధించినది “ధర్మమే.” “ధర్మ” లీజము స్థాపితమైనది. దానికి నీరుసాగి పెంచి వృక్షులగునట్లు చేసి ఫలముల నొందుట భారతీయుల పని.

ఆనంతరము జగద్గురు శ్రీశారదా పితాధిపతి. శంకరాచార్యులవారు ఉపసంహించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—నాయుద్వేగము ఫలప్రదమగుటయే మా తపఃఫలము. వీనికి స్వరాజ్య మత్యావశ్యకము. పాలకపాతీతులకు సంబంధము అతి పనిత్రము, అతిగాఢము. తమ్ము తాము పాలించుకొనుచున్నామని ప్రజలకు తోచునట్లుండు పరిపాలనమే పరిపాలనము. దేశగర్భ మహారాజు శ్రీరామ చంద్రునికి పట్టాభిషేకము చేయునప్పుడు చేసిన హితబోధ యిదియే. పరిపాలనము ప్రజాశయముల కనుకూలముగను ప్రజాతేజుకరముగ నుండవలెను. అధర్మజేదమునందు పుష్టిసూక్తమున ఈక్రింది మంత్రము గలదు. “సామ్రాజ్యం భాగ్యం స్వా రాజ్యం వైరాజ్యం సారమేవ్యం రాజ్యం, మహారాజ్య మాధి పత్యయం సమస్తపర్యాపాస్యత్ సార్యభౌమః సార్యా యువ అంతాదాపరాధాత్. పృథ్వీవై సమద్రపర్యంతాయా ఏక రాడితి॥

ఈ పంక్తియన కథము:-

“ఓస్వామి! మాకు సామాజ్యము నిమ్ము. ఆ సామాజ్యమువలన సర్వభౌగ్యభాగ్యముల గలుగనిమ్ము. ప్రజాప్రభుత్వము దయచేయుము. ఆ ప్రభుత్వమువలన మా జీవనమున సర్వసౌభాగ్యములు గలుగనిమ్ము. మా సామాజ్యము అనంతముగా నుండి వివిధరాష్ట్రములతోడను స్వాధీనతలతోడ నుండనిమ్ము. మా సామాజ్యము కాశ్యపుముగ సర్వసహక నుండనిమ్ము. మా సామాజ్యము సమద్రావ్యతము వ్యాపించి ప్రపంచమున శోభాయమానముగ వర్ధిలనిమ్ము.

ప్రజలు న్యాయమార్గము ననుసరించి రాజభక్తితో న్యాయోజనము సలుపరలెను. ధర్మకర్మముల దీక్షగొని యుద్యమము సల్పుచో ఫలమిడదను.”

ప్రకాశానందస్వామి.

ప్రకాశానందస్వామివారు పవనశీలముయ సర్వరాజ్యము క్రొత్తది గాదనియు మతవేదాదిగ్రంథములందు ఆనేక స్థలములందు వేర్వేరుపడి యున్నదనియు, ప్రజలలో ఉచ్చనీచాది శ్రేయస్సులనుంజ్ఞులకాలమున, ఉత్తమాధమజాతు లనువిభేదము అనుంత కాలమున సర్వరాజ్యము చేతూర దనియు, సంఘము నందు అన్నవర్గములవారయ సమానలనియు, సమానలు గనుక ఒకరి నొకరు నీచముగ చూచుచు నపహ్నించుకొనగూడదనియు, వేదవారికిని తగినసహాయముచేసి అందఱికిని సమానత్వము గలుగజేయునలె ననియు బోధించిరి.

మున్నీ ఈశ్వరరాంగారు అపవిత్రులవత్స నమస్కరించిన వెనుక శబ్ద ముగిసెను.

కలకత్తానుండి, ఆంధ్రు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు: సంతాల జాలివారు ఆదిమనివాసులు. వీరు కాంతినికేతనమునకు సమీపమునకే కాక కొంచెము దూరమునను గూడ చిన్నచిన్న గ్రామములుగా నేర్పరుచుకొని, చిన్నచిన్న కుటీరములను నిర్మించుకొని వాసముచేయుచున్నారు. వీరుకడులీడలు. ఏదియో దినమున కింతపనిపాటులుచేసికొనిదొరకినంతరవత్స ప్తిజెంది గంజో అంబలో కాచుకొని త్రాగి వీరు పడియుండురు. బహు సాధువులుగ నున్నారు. వీరి నుద్ధరించుటకై కాంతినికేతనములో చదువుచున్న విద్యార్థులు కొందరు కొంత డబ్బు ప్రోగు చేసి సమీపముననున్న (సంతాల) గ్రామములలో వారలకు విద్య నేర్పుట కై చిన్న చిన్న గృహములను నిర్మించి, వారలకు విద్య గరపుచున్నారు. ఈ విద్యార్థులు సాయంకాలము స్వంత ధాన్యము ఆఖరు కాగానే 5, 6 గురు కలసి వెల్లి 1, 2 గంటలసేపు వారికి విద్య నేర్పి వచ్చుచున్నారు. శ్రీరవి బాబుగారు ఆ స్కూలు కగు ఖర్చులకు కొంత యిచ్చుచున్నారు. ఇంకా యిక్కడకు చూడవచ్చిన కొందరు వారభావులు వారల దుస్థితి కని వారల యుద్ధరణకై రు 200, 300 లు సహా దానము చేసియున్నారు.

ఇంతే కాక యీ విద్యార్థులు యిక్కడకు వచ్చిన ఆతిథులను ప్రార్థించి కొంతభోజనము ప్రోగుచేసి వారల నేన చేయుచున్నారు. చలిచే బహు కష్టముల ననుభవించుట కని చూపుటకున్న గ్రామములలో చాలామందికి చలిబట్టలను కొనియిచ్చుతారు. ఈ విద్యార్థుల స్వాగత్యగమును, వీదల అందలి దయయు నెంతయు కొనియాడదగినవి! ప్రతి పట్టణమునందును, ప్రతి పల్లెయందును నెందరో విద్యార్థివీనులును, కుదురుట కన్నములేనివారును, కట్టుటకు బట్టలులేని వారెందరో కలరు? కాన నోచుచున్నారార! ఉదార భావులార! వారల నుద్ధరించుటకై బూనుకొనవలయును. అదియే మానవత! అదియే దేశసేవ! అదియే ఈశ్వరసేవ! అదియే ఆంధ్రమాతయొక్క కోరిక నెరవేర్చుట. అప్పుడే ఆంధ్రమాత సంకసించును. అప్పుడే మనదేశ ముద్ధరింపబడును. ఎంతవరకు ప్లాటుఫారముమీదనిలబడి బ్రద్దలగుటలు బల్లలమీద గ్రుద్దయ అనంతమైన వాగ్దాటిగా యెన్నియో తెచ్చుదు. యిచ్చుచు కార్యకూశ్యములయై యుందుమో అంతవరకు లాభ మేమియు లేదు. ఆంధ్రమాత కందరు సమానులే. అస్పృశ్యులు, స్పృశ్యులు లేరు.

కవి సార్వభౌముడగు శ్రీరవీంద్రవాధ కాకురుగారు “కాంతి నికేతనము”లో యున్న టీవర్ణకును, వైక్రానులలో చదువుచున్న యింకా కొందరు విద్యార్థులకును, వారిచే నేరికి సాధ్యము కాని రీతిని వ్రాయబడిన కావ్య గ్రంథములను, తెత్తెత్త కాంగ్లము కవులచే రచింపబడిన యింగ్లీషు గ్రంథములను చదివి వ్యాఖ్యానముచేసి, ప్రతినినము సాయంకాలము 2 గంటలసేపు నేర్పుచున్నారు.

విరోపా మహాసంగ్రామము

ఇంగ్లండు

భారతీయునకు డి. ఎస్. బి. బిరుదము నొసగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 20:—పేసిల్టరు పిరాంబిట్టాగారికి డి. ఎస్. బి. బిరుద మొసగబడినదని లండను గజెట్టులో ప్రకటింపబడినది. అతడు తన యధికారమునందు మండుసామగ్రి యుంపబడుట నెరిగి శత్రువులనుతమకు తుపాకుల గాల్పుచుండ నత్యంతకాంతమున మన స్థితిత్వమున గనబరచెను.

యూరప్

యుక్రేయినులో పోరాటము.

వెట్రోగ్రాడు ఫిబ్రవరి 18:—కీవునుండి అలస్యముగ వచ్చిన తంత్రీవాద్యుండిట్లున్నది.—వైటుగాడ్డు సిపాయిలు జంకరులలో గలసి రెడ్ గార్డు సిపాయిలను వెచ్చర్నూవద్ద నోడించిరి. అనంతరము వైటుగాడ్డు సిపాయిలు 1500 మంది కార్మికులను విప్లవ సైనిక సంఘపథ్యుల నందఱను చంపివేసిరి.

రుష్యను సైన్యముల చిచ్చివేయుట.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 17:—రుష్యను సైన్యముల చిచ్చివేయు సమయమున ననేక కష్టములు సంభవించెను. వైనికులు వెంటనే ధనము నీయవలయుననియు, మిలిలిపోయిన బట్టలను తుపాకులను పంచివెట్టవలయుననియు బాధింపబడిరి. వైనికాధికారి తుపాకులను నిరాకరించెను. అతపాకులు రెడ్ గార్డులకు కావలయునని అతడు వాదించెను. మధ్య తరగతి ప్రజలమీద పశ్చులచేసి అందువలన వచ్చుసామును మాత్రము కొంతర కిచ్చెదనని అతడు వాదనము చేసెను.

వైటుగాడ్డులు టామరుఫోర్సు నాక్రమించుకొనుట.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 18:—“సోవాసువియజో వెస్ట్రీ” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. 12 గంటలకాలము తీవ్రముగ పోరాడిన పిమ్మట వైటుగాడ్డులు టామరుఫోర్సు నాక్రమించుకొనిరి.

రుమేనియా; రుష్యా సంధివరతులు

లండను, ఫిబ్రవరి 18:—రుష్యను లిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు.—రుమేనియా సైనికాధికారవర్గ ప్రతినిధులు వెట్రోగ్రాడున కేటించిరి. తాత్కాలిక సంధిని చేసికొనవలయు ననియు, సంధివరతుల నాలోచించుకొనవలయు ననియు వారు ద్వేషించుచున్నారు. తాత్కాలిక సంధి సమయమున యుద్ధము నెనరింపకున్న నందులకు వారు సన్నుతించెదమనిరి. రుమేనియా ప్రతినిధుల యోగ్యతాపత్రముల నుమావాసనదముగ నున్నవని అందు తెలుపబడినది.

అమెరికా

అమెరికా కార్మికులు; యుద్ధము.

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 18:—ఇప్పుడు జరుగుచునర యుద్ధము కార్మికులదనియు, అందు వారు విజయమొంది తీసివలయుననియు, రుష్యాకార్మికులుగూడ అమెరికా, బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, ఇటలీకార్మికులతో కలియవలయునని అమెరికా కార్మికసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

14 వ తేదీన పోలండులో సన్నికత్తులవారును సభ జేసి క్రొత్తసరివాద్దు నాజేపించి అన్ని కార్యాలయములందలి ఉద్యోగులను సమకట్టునటుల జేయుటకు తీర్మానించిరి.

ఆఫ్రికా

డర్బను ప్రవాహములు.

డర్బను, ఫిబ్రవరి 20:—గొప్ప తుపాను నీచుటవలన 75 అడుగుల ఎత్తున ఉంఫోలోసి నదులు చెందున మీదికెగసి ఉంఫోల్స్ గ్రామమును ముంచివేసినది. ఈ గ్రామమున చుట్టు పట్టునందు చెరువపండు జిల్లాయందలి ముఖ్యులగు చక్కెర కార్యాలయ మొకటియుండెను. కార్మికులు కొందర యంత్రాలయపు శిఖరముననుండ నచటికిని నీరుపోయెను. పడవల మీదబోయి వారిని రక్షింప ప్రయత్నములు చేయబడినవి. నది అతరిమితుగ పొంగి పారుచున్నది. రెయిలు స్టేషను, హోటలు, వందలకొలది భారతీయుల గృహములు స్వదేశి

యోధులు విశేషముగ మరణించిరిని తెలుపబడుచున్నది. 300 విమానములలో 63 విమానములు గన్పించుచున్నవి. 23 విమానములు పడవలచే గాపాడబడినవి.

అనంతరము వచ్చిన వార్త:—జెహానీసుబద్ద రెయిల్వే కాళి వారిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు. ఉంఫోల్స్ అపాయము వలన 300 మంది మరణించిరి. శర్కర కా ర్యాలయ పు కొననున్న వారును మడిసిరి. అగ్రామములో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల నడపుట మహాకష్టము. రెయిల్వే కొన్నిచోట్ల చెడినది. టెలిగ్రాఫు తీగలు, టెలిఫోనులు అన్నియు ప్రవాహముతో కొట్టుకొని పోయినవి. ఎంహెగ్గోని మేజిస్ట్రేటుగారును అనేకమంది యూరోపియనులును ఉంఫోల్స్కి పోయిరి. ఈ గ్రామమునందు పనిచేయుచున్న వారి బంధువులు దర్బానులో ననేకమంది యున్నారు. వారందఱును విశేషముగ దుఃఖించుచున్నారు. నవీతీరమున నంతటను నదరిమిత నష్టము గలిగెను. ఉంఫోమానువద్ద 24 గంటలలో 16 అంగుళముల వర్షమువరిసెను. వైని బొనువర్ష ఎనిమిదిగంటలలో 10 అంగుళములవర్షము పడినది.

ఫిబ్రవరి 15 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు అనంత పురమునందలి తాలూకాఫీసుదగ్గరనుగల భారీస్థలయందు రేటు వేయర్ల సంఘసభ జరిగినది. పట్టణమునందలి ప్రముఖులు చాలమంది సభకువచ్చిరి. వాట్టి శంకరరావుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. అనంత పురమునందు స్థేగువచ్చి చెండు మాసములైనది. ప్రజలలో కొందరు గ్రామమునువదలివెట్టి అరణ్యమునందు కాపుర ముండుటవలన వారు చలిగాలివలనను, ఇతర సౌకర్యము లేని లోపములవలన బాధపడుచున్న పుట్టికిని మునిసిపాలిటీవారేయుచుచేయలేకపోవుటవలన ప్రజలే ప్రత్యేకముగ నేర్పాటులు చేసికొనవలసియుండునని గోసుగుండ్ల బండెప్పవెట్టిగారు సభలో నూచించిరి. సభ్యు లిందున తంగీకరించి సాంగ్గి వానుడేవరావు; ధూళిపాటి హొన్నప్పవెట్టి; గోసుగుండ్ల బండెప్పవెట్టి; తుమ్మలవెట్టి నుబ్బయ్య; ధిట్టు కృష్ణప్ప; శేతు హలకెసాపేలుగార్లు ఉపసంఘ సభ్యులుగ నిర్ణయించిరి.

స్థేగు తగ్గిలవారికి వారిలోకలసి యుండువారి యుపయోగమునకుగాను 8 పాకలకు ఆరోగ్యనివాసముల వైకులకు సమీపమున వేయించువలయు జ్వరము మొదలయిన రోగములు వచ్చిన వీధివారికి ఉచితముగా యిచ్చుటకుగాను కొన్ని ఔషధములు సరవారు ఖర్చుపెట్టికొనుటకును సభ యుం దంగీకృతమైనది. పాకలు వేయటకును, ఔషధములు కొనుటకును కావలసిన ద్రవ్యము పుర జనుల కలన నమాలుచేయుటకు ఉపసంఘమువారికి, ఆ ను జ్ఞయిచ్చిరి. జ్వరమువచ్చినవారిలో చాలమందికి వాసుదేవ రావుగారి అమ్మ లేపానకమువలన గుణము కనిపించినది. కావున దానిని పుచ్చుకొనుటకు యిష్టపడవీడటకు వానినికొని యిచ్చుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి. నుకాణములలోని ధాన్యపుంపులను ప్రతిదినము యెండలో వేయవలయునని కలెక్టరుచేసిన యుత్తరవువలన చాల యిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. కనుక ప్రజలకట్టియిబ్బంది లేకుండ చేయుచునకలెక్టరును ప్రార్థించుటకును సభ్యులునిశ్చయించిరి. ఆరోగ్య నివాసముల సమీపమునందలి బావులను పక్షమున నొకసారి మునిసిపాలిటీవారు శుద్ధిచేయించుటకును లాందరులను వృద్ధి చేసి వానిని ప్రకాశముగ వెలుగునట్లు చేయించుటకును, మరిచెండు పాయిఖానాలను కట్టించ వలసిన దనియు, రోగులకొగ్గును వారితోనుండు వారికిని కట్టవలసిన 8 పాకలలోను వాల్చింటి ఖర్చును మునిసిపాలిటీ వారు భరించవలసినదని కోరుటకును నిశ్చయించిరి. ఆరోగ్య స్థానములదగ్గరగల బావుల చుట్టును ప్రహరిగోడలు లేకపోవుటవలన ప్రజలకు చాల అపాయకరముగ నున్నది. వానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో కట్టించవలయును. మునిసిపలు సంఘమునందలి 12 సభ్యులలోను 8 గురిని రేటువేయర్ల యెన్నకొను అధికార మియ్యవలయు ననియు సభ్యులు తీర్మానించిరి. తీర్మానములను కలెక్టరునకును, మునిసిపాలిటీ చెర్మనుకును పంపుదురు.

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM.
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
SOLD EVERYWHERE.
Our Catalogue sent free on application.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras

వృత్తాంతములు

(-)

రైలు క్రొందర పడి చురచించుట:—జి. వి. పి. రైలువేలో నీయాన్వేషణనులో కూలీగా ఉండిన సక్కారామ్ అప్పుత అనువాదాక రైలు పట్టాలవెంటనే పోవుచుండెను. వెనుకనే వచ్చుచుండి ఇంకను అదురు కతడు నేలబడెను. అది చానివీడనండి పోయినది. చికిత్స బొందకబూర్బమే ఆతడు మరణించెను.

చుట్టలవల్ల కురిచుండలంచు భుచ్చుకొనుట:—చెంగునూరు పోలీసువైపున కనిపియు వైపును నవుకుతున్నట్లని ఒక చుట్టల వల్లకుండునది నూలు లంచము పీసికొనినట్లు చేయబడిన కేసుకావచ్చు బట్టి మేజిస్ట్రేటుగారు ఈ నెల 19 వ తేదీన నుగించి నుద్దాయిలకు న్యతిరేకముగ సాక్షి బలములేని పోలీసునకు వాని విడుదలచేసిరి.

ఘోర వర్షంతో:—గోపాలకృష్ణ ఘోషగారి వర్షంతో సంధ్యమున బొంబాయి నగరమునందు మొన్నటి 19 వ తేదీన రెండు సభలు జరుపబడెను. హిందూదేశ సేవకసంఘమువారి యాజమాన్యమున నొకటియు, థిగిని సమాజమువారి యాజమాన్యమున మొకటియు జరుపబడెను. హిందూదేశ సేవక సంఘమువారి యాజమాన్యమున పూనా నగరమునం దింకొక సభ జరుపబడెను.

బంగారా కాననసభ:—బంగారాశ్రీలను పట్టుకొనుట పొరపాటున జరిగినందు, ఇక మీద నట్టి పొరపాటు జరుగకుండ దొరతనమువారు బాగుకాకతనో నుండెదనందు, ఇకమీద శ్రీలలితయమున నిట్టి అపచారములు వచ్చునెడల దొరతనమువారు ముందుగ తగిన పరిశోధన చేసి, అనంతర మేదైన కార్యముచేయుదురని సభ్యులు నమృతలయుననియు రొనాల్చుచు ప్రభువుగారు కాననసభ ముగియనపుడు చెప్పిరి.

మోటారు వైసికిలు బండ్లతోనే దిగువకుట:—కొలంబోలో మల్లవాటి, గాలిరోడ్లు ఒక దాని నొకటి చాటు స్థలమున మ్యూసిసినిగోటివారు చురుతుతో దయాను చేయబడిన ఒకవిధమైన బిళ్లు పక్కాథమును రోడ్డుమీద వూసిరి. ఇదియొక పిచ్చుట ముగ్గురు మోటారు వైసికిలు బండ్లమీద ఆ మార్గమున పోవుటలో బండ్లు జారిపోయినవి. వాటితో గూడ వారుకు నేలపడిరి.

సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు బహువాక్కుల సంస్థానమునకు జోయి నాలుగుదినము లయినవెనుక మరలివచ్చిరి రెండుదినములలో నతడు పరివారముతో గలసి 1897 పక్షులను కొట్టెను. 18వ తేదీన నవాబుగారత్యంత సంతోషముతో నతని నాదరించిరి. అతిశ సత్కారముగ పెద్దతోటవిందున, బహిరంగసభయు జరుపబడెను. నవాబుగారంపిన వైభవములు పరాక్రమమును మైకేలుగారు ప్రశంసించిరి.

తులసిదాసు త్రికందాసుగారు 18 బస్తాలను అమ్మగాబాడునుండి కలకత్తాకు పంపించుచుండ మార్గమధ్యమున 2 బస్తాలు దొంగిలించ బడెను. బస్తాలందు పెట్టెలు రెండు బస్తాలు దొంగిలించ బడినవి. చీటియుండిన. దాసుగారు నష్టములకు దావాచేసుగా రెయిల్వేకాకరు లుద్దేశపూర్వకము గ బస్తాల విడచి పెట్టెను. కనుక దావా చెల్లకూడదని తీర్పు చెప్పబడెను.

బొంబాయి ఆర్యసభా క్రయ పరిశోధక సంఘము వారు మొన్నటిదినమున తమ నివేదనమును తెలిపిరి. ఆరంభము నాండియు నీసంఘమువారు వర్తకులతో సఖ్యముజేసి ధరలు విశేషముగ పెరిగిపోవుటకు నట్లు తగిన కృషిచేయుచుండిరి. అయినను సామాను వచ్చుటకు తగిన సదుపాయములు లేనందునను బాగులనధికముగ తీయవలయునను అభిలాష వృద్ధి నొందుచుండుటకు వలనను సంఘమువారికి వైవిధ్య సహాయమును కానన సహాయము వాణిజ్యకైవసకు. బొంబాయి దొరతనము వారందరికొక ఆదేశముని కయమించి ఆతని సహాయార్థము మరికొన్ని కంపెనీలు వెలకొల్పిరి. ఆహారపదార్థ క్రయపరిశోధక సంఘమువారు మునుపకు పనిచేయువారి నందరిని దాని ననుసరింపజేయుటకు సంఘములు ఆతనికసహాయ మొసరింపవల యాచని దొరతనమువారు కోరిరి. ఇకముందు వివిధపదార్థముల ధరలు తెలియజేయబడుచుండును.

రొట్టెల వర్తకుల సమ్మేళనము:—ఒక స్థలమునుండి మరొక స్థలమునకు సామానులు ఎగుమతి చేయబడుట ఆపి వేయబడిన పోతువున గోరుమపిండి ధరఅధిక మైనది. కాబట్టి ఇటువైపుండియు రూపాయికి 7 రొట్టెలు కన్న మేరుధికమి య్యబాలమని కూనూరు రొట్టెల వర్తకులు సమ్మేళనముతో తామినికలకు వాడికగ నిచ్చుచుండి ఇండ్లవారికి తెలిపిరి. చాలచుండి వీరికొట్టును సోదా చేసిరి. కాని రొట్టెలవారు తమ పట్టుదలను విడువలేదు.

అధికారులను నిర్లక్ష్య పెట్టుట:—సింగుపూరులో పోలీసుకనిపియు పనిచేయుచుండి కారతీయుడొకడు తరుచు నవు కరీమాని ఇంటిలోనుండిపోవుట, అధికారులను నిర్లక్ష్య పెట్టి వారియాజ్ఞలను అతిక్రమించుట రాత్రులందు త్రాగి బారకీ చులలోని కడమకనిపియులను ఆల్లరి పెట్టుట మొదలగు పనులను చేయుచున్నాడని సింగుపూరు పోలీసునూపరింటెండెంటుగారు సింగపూరు మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసుచేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయియగు కనిపియునకు 5 జోలరులు జూర్య నామించి ఇట్టివానిని పనిలో ఉంచుటకన్న పనినుండి త్రోసి వేయుటయే మేలని నూపరింటెండెంటుగారితో బలికిరి.

మన దేశమునందు బండ్లలాగుటకు గుఱ్ఱములు, కంచర్ గాడిదలు, ఎద్దులు దున్న పోతులుండగా రిక్షాబండ్ల నెక్కుట సంభావ్యముగ లేదని విశేషకులకారు ప్రశ్నించుచున్నారు. మనుష్యుని మోయుటకు రెండుకాలములున్నవి. జన్మాగ్రంథ మున తలిదండ్రులు ఎత్తుకొని తిరుగుదురు. జన్మాంతమున శరీరమున నలుగురు వాచకలు శృగాలమునకు మోయుదు రంతే కాని మధ్యవశయందు రిక్షాలో కూర్చుండు యనస్త (రిక్షాను నునిపి లాగుకొనిపోవును) నాగరకలక్షణము కాదని ఆవిశేషకుని యభిప్రాయము. శరీరసంపన్ను, రిక్షాలాగుటకు గల నూత్నసంబంధమును మననముచేసికొని ఆవిశేషకులు మాకు మాడుపేజీల విషయమును వ్రాయదగినంత ప్రాముఖ్యము రిక్షాబండ్లకు కలదాయని పాఠకులకు చాలసంతోషము కలిగిన కలుగవచ్చును.

పునానగరమున బెల్గానుదేశస్థానముగలదు. బాగ్లేకరు కుటుంబీకులలో నిద్దరు తిరతిరముల నుండియు నా దేవా లయమునం దర్చకులుగ నుండిరి. వారిరువురును, మరి ముగ్గురు నగరవాస్తవ్యులును దేవాలయాధికారి మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మి మాధవరావు షాడ్మీను మెనాద్లికారు గారిని తొలగింపవలయు నని వ్యాజ్యముచేసిరి. ఇతడు దక్కనులో మొదటికరగతి సర్దారుడు. దేవాలయపు రాబడిని కొంత ఆక్రమించెనని వా దులు చెప్పుచున్నారు. ఈ దేవాలయము బ్రిటిషువారు రాక పూర్వము 185 సంవత్సరములక్రిందట స్థాపింపబడెను. అప్పటి పిమ్మట దేశస్థానపు వ్యయముల నిమిత్తము కొన్ని ఇనాము గ్రామములను, భూములను నగదుకట్టుములను నిర్ణయించిరి. ఈ యాదాయము నంతటిని జూచి తగినరీతిని వెచ్చించుట కత డొక యుద్యోగిని నియమించెను. బ్రిటిషువారి కాలమునాటి కాయాధికారము ప్రతివాది తండ్రి తల్లి కొనగబడెను. ప్రతివాది కాలమున నతనికెంత ఆదాయమువచ్చినదియు దాని నతడెట్లు వెచ్చించినదియు తెలుపగోరుచు వారులు మరియొక యజమా నుని నియమింపగోరిరి. మంగళవారమునాడు ప్రతివాది విచా రింపబడెను. కేసు విచారింప బడచున్నది.

మధ్యవర్తి పరమార్థమును భాయపడుట:—ఎల్. ఓ. వెన్ హేము కంపెనీవారికి హాజి మహమ్మదు హసీబ్ సా హేబుగారు ఒకేమాదిరి గొట్టెచర్చులను సరఫరా చేయుట కును తాము సగనగాచేయు చర్చులలో నేమైన లోటు న్నయెడల లండనులో నివవురు మధ్యవర్తులు తీర్మానించిన ప్రకారము నష్టము ఇచ్చివేయుటకును దస్తావేజును వ్రాసిరి. కొంతకాలము జరిగినపిమ్మట సరఫరా చేయబడిన చర్చులు లలో రకము భేదము కలుగుటచే మాకు నష్టము ముఖారా వలయుననియొక కాబట్టి మీరు లండనుమధ్యవర్తి నెన్నికొనవల సిన దనియు ఒకే హేము కంపెనీవారు హాజి కంపెనీవారికి వ్రాసిరి. కానివారు నోటీసుగూర్చి క్రద్దపడింపలేరి. కాబట్టి ఓ. వెన్ హేము కంపెనీ వారు తమ లండను మధ్యవర్తి నెన్నికొని వారికి సమాచారము తెలిపిరి. నాలుగువేల రూ॥లు నష్టపరిహారము పుచ్చుకొనవచ్చునని మధ్యవర్తి తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి మైకోల్డ్లలో దావాచేసిరి. మధ్య వర్తి తీర్మానమును మైకోల్డ్లవారు భాయపరచి డిక్రీ చెప్పిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

ఒక రైలు స్టేషనుమేష్టరుగారిమీద చేయబడిన కేసు:—కడప రైలు స్టేషనుమేష్టరుగారు పారబాటున రెండు సామానుబండ్లు, ఒకటి పోవుటకును మరి యొకటి వచ్చుటకును, తమయంగీకారమును ఇచ్చుటచే రెండు రైల్లును మార్గములో డికోనుటకు సిద్ధముగ నుండినపుడు రెండురైల్లు ఆపివేయబడినది. స్టేషను చేరన వెనుక రైలుగార్డు స్టేషనుమాస్టరుగారిమీద కేసుచేసిరి. కడప సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారు నేరస్థులకు 40 రూ॥ లు జూర్య నా విధించిరి. ఈతీర్మానముపైని అసీలు చేయబడెను. జడ్జిగారికి నేరస్థునియందు నేర మేమియు గానరానందున జూర్య నాను రద్దుజేసిరి.

శాఖరీ ఇనాము భూమి గూర్చి కలిగిన వివాదము:—ఒక సమష్టికుటుంబమువారు తమ యాస్తిని పంచుకొనిరి. కొన్ని సంవత్సరముల పిమ్మట ఒక నవుఖరీ ఇనాము భూమి గూర్చి వారిలోవారికి వివాదము కలిగెను. దావాకాలమునాటికి భూమిఫలితమును అనుభవించుచుండినవానిమీద తక్కిన వారు గోదావరిజిల్లాకోర్టులో దావాచేసిరి. నాకరీ చేయుచున్నవాడే భూమిని అనుభవించవల యనని జడ్జిగారు తీర్మానించిరి. జిల్లాకోర్టువారి తీర్మానముపైని మైకోల్డ్లలో అసీలు చేయబడెను. ఆస్తిని పంచుకొను సమయమున నాఖరీభూమిని మనలో ఫలానావా డొక్కడే అనుభవించి నాఖరీచేయవల యనని కుటుంబీకులు స్పష్టముగావ్రాసికొని యుండినయెడల కుటుంబీకు లందఱికి భూమిఫలితమందు మాక్కులదని మైకోల్డ్లవారు తీర్మానించి జిల్లాజడ్జిగారి తీర్మానమును రద్దు చేసిరి.

ఇద్దఱు వాటాదారులలో నొకడు వ్రాసియిచ్చిన పత్రము రెండవ నానిని బంధించునా బంధించదా:—రాజుహేం ద్రవరములో తండ్రి కొడుకు లిరువురు కలసి కలపనర్తకము చేయుచుండిరి. వర్తకము భారీగా సాగించుచు న్దేశముతో వారు కొంత ద్రవ్యమును ఒకనినద్దనే బయలుచేసి దావాకాలమునకు మూడు సంవత్సరములకు బూర్వము తండ్రిఒక్కడే నోటు వ్రాసియిచ్చెను. ద్రవ్యము బయలు ఇచ్చినవాడు నోటుప్రకారము జిల్లాకోర్టులో తండ్రి కొడుకులమీద దావాచేసెను. ఇరువురుకలసి వర్తకముచేసినను ఒక్కడుండి వ్రాసి ఇచ్చిన దస్తావేజు రెండవవానిని బాధించదని భావించి ఒక్కతండ్రి ఆస్తిమీదనే దావా డిక్రీ చెప్పిరి. జిల్లాకోర్టులో వాదియొ కుమారునిపై గూడ డిక్రీ ఇవ్వవలసినదని మైకోల్డ్లలో అసీలు చేసెను. ప్రధానన్యాయమూర్తిగారును, న్యాయమూర్తి కుమార స్వామి కాశ్మీరగారును దావాను గూర్చి ఆలోచించుటలో అభిప్రాయభేదము కలిగిండున నిడుబెంచివారు కేసును విచారణచేసిరి. ఇరువురుకలసి వర్తకము చేయుటలో నొకని మాట లేగది రెండవవాడు యెన్నడును ఏవనిని చేసుడు గనుక కుమారునిఅనుమతిలేనిది తండ్రి నోటును వ్రాసియిచ్చి ఉండడు కనుక రెండవ ప్రతివాదిమీద కూడ డిక్రీ చెప్పడమైన దని నిండు బెంచీవారు తీర్మానించిరి.

పరువు నష్టత్ర కేసు:—రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దాను ఒక కేసులో సాక్ష్యము చెప్పచుండగా ముద్దాయితరపు న్యాయవాదిగ ఉండిన ఏ. దొరస్వామి అయ్యయ గారు తమకు పరువునష్టపుమాట లాడిరిన కె. గోవిందరాజు లు పిళ్ళగారు మైన్యాయవాదిపై పోలీసుకోర్టులో గేసుచేసెను ఈనెల 19 వ తేదీన కేసు విచారణకు బూర్వము ఫిర్యాదీ పిలువబడెను. ఆతడు కోర్టులో హాజరుగ నుండనందున కేసు కొట్టివేయబడె.

తిరువాన్కూరునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము:—తిరువనంతపురము శ్రీమూలము సభ నిన్నటిదినము 12 గంటలపుడు సమావేశమయ్యెను. క్రిమినలు సివిలు న్యాయశాసనముల గూర్చియు, రెజిస్ట్రేషను వ్యవసాయము మొదలగు వాని గూర్చియు చర్చజరిగెను. శాసనసభా సంస్కరణము నూచింపబడెను. పురపాలక సంఘమున కెక్కుడు అధికారుల నియవలయుననియు వ్యవసాయ పాఠశాలల స్థాపింపవలయుననియు నూచింపబడెను. దివానుగారు విశ్వవిద్యాలయ సంఘసభను ప్రారంభించి, తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము కావలసియున్న సంగతిని విశదీకరించిరి.

The Great War.

(REUTER'S AGENCY.)

General

Enormous Floods at Durban.

River Rises 75 Feet.

300 People Dead.

LONDON, February 20.

DURBAN.—As a result of the terrific storm, a wall of water seventy-five feet high, descended the White, and Black Umfolosi rivers, submerged the Umfolosi village, in the centre of the sugar district, and the whole vast sugar area, and wrecked the superb railway bridge. Water reached the top of the sugar mill, on which employees, and some inhabitants took refuge. Efforts are being made to reach them by boats, but it is difficult. The river is a raging torrent. Railway station stores, hotel, and hundreds of Indian, and native cottages, have been swept away, and it is feared, that loss among Indians, and Natives, is enormous. Of three hundred Europeans, sixtythree are missing, twentythree were saved by boats.

LATER.—The Johannesburg Railway Department has notified that three hundred were drowned in Umfolosi disaster, including refugees on the roof of the mill. Communication with Umfolosi is difficult; the northeast line having been washed away in several places, and telegraphs, and telephones, being down. The Magistrate at Empagenei, and a number of Europeans have gone to Umfolosi. Anxiety is felt at Durban, where a number of relatives of those working at Umfolosi, live. Damage everywhere along the coast is enormous. Sixteen inches of rain in twenty four hours has fallen at Umkomass, and ten inches, in eight hours, at Pine Town.

Great Britain

An Indian honoured with the I. S. O.

LONDON, February 20.

The Gazette announces, that the Military Cross has been awarded to Captains W. G. Bagot, Claxton, and L. M. Handley, and Lieutenant E. N. Irwin, and the Distinguished Conduct Medal to Havildar Purni Datta. The latter showed great coolness, and determination, when an ammunition convoy, of which he was in charge, came under heavy shell fire.

Worldwide Demand for Silver.

LONDON, February 20.

In the House of Commons Mr. Buxton, replying to Mr. Billing said, that there has been an abnormal, almost worldwide demand, for silver, for currency purposes, owing to war conditions. A stock of five shilling currency notes, had been printed as a precaution, but silver offered should be insufficient to meet future demands.

Russia

The Fighting in Ukraine.

White Guards Defeat Red Guards.

LONDON, February 20.

PETROGRAD.—A belated Kieff telegram states that the White Guards with the Junkers defeated the Red Guards at Petchersk and the White Guards afterwards massacred fifteen hundred workmen and also all the members of the Revolutionary Military Committee.

The Russian Demobilisation.

LONDON, February 20.

PETROGRAD, 19th.—Difficulties have arisen in connection with the demobilisation, owing to soldiers demanding money and also distribution of reserves of clothing and rifles. The Military Commissioner has refused rifles which are needed for the Red Guards, but has promised soldiers certain moneys, which he is obtaining by taxation of the Bourgeoisie.

The Conflict in Finland.

Bourgeoisie & Peasantry vs. Social Democrats. Russians Pouring in to Help Red Guards.

LONDON, February 20.

The "Evening Post" states that the forty-second army corps has been ordered to begin operations against the White Guards in Finland, and large detachments of Petrograd troops are "enroute" for Viborg. It is explained that the conflict in Finland lies between the Bourgeoisie and the Peasantry against the Social Democrats. The backbone of General Mannerheim's White Guards consists of several thousand Finns, who returned from Germany and Scandinavia after last year's revolution. They are well supplied with artillery. General Mannerheim commands an army of about 60,000, largely peasants. It is declared that the position of the Finnish Red Guards would be precarious but for the Russians who are pouring in.

White Guards Occupy Tammerfors.

PETROGRAD.—The 'Rovaya Viedomosty' states that White Guards have occupied Tammerfors after twelve hours sanguinary fighting.

(ASSOCIATED PRESS.)

Separate University for Travancore.

TRIVANDRUM, February 20.

The Sri Mulam Popular Assembly met at 12 noon to day. Amongst the subjects discussed were legislation on criminal and civil justice, registration and agriculture. Reform of the Legislative Council with right of interpellation and discussion of budgets were suggested. Enhancement of powers for municipal councils and introduction of agricultural schools, farms and exhibitions were proposed. A European Member demanded the appointment of a mycologist. The University Committee was opened by the Dewan to-day who made a speech as to the scope and desirability of a separate university for Travancore. The assembly adjourned at 5 for to-morrow.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

Sessions Opened.

DELHI, February 20.

The second meeting of the current session of the Imperial Legislative Council was held this morning, Sir George Lowndes, Vice-President, presiding. Sir D. E. Wacha, Mr. M. Haq, Zulfiqar Ali Khan and the Raja of Mahendrabad were present. Mr. Charles Roberts, M. P., was among the visitors. Sir James DuBoulay took the oath of allegiance.

After interpellations, Sir James DuBoulay moved that Sir William Vincent be added to the Select Committee on the Cinematograph Bill.

Bills Introduced.

Usury Bill.

In moving that the Usury Bill be referred to a Select Committee Sir William Vincent in the course of his speech referring the Usurious Loans Bill to a Select Committee touched upon the question of protecting creditors from dishonest debtors, and said this point had not been overlooked by the Government and the recommendations of a Committee for the amendment of the Provincial Insolvency Law had been accepted by the Government and was now before the Secretary of State. If sanction arrived in time a Bill would be introduced this session to give effect to the proposals of the Committee. He hoped this would meet the views of those who thought that the enactment of the Usurious Loans Bill should synchronise with the modification of the Insolvency Act.

Sir William Vincent moved that Mr. C. H. Kesteven be added to the Select Committee on the Usury Bill in addition to those whose names have already been published.

Indigo Cess Bill.

Sir Claude Hill introduced a Bill to levy a cess on Indigo exported from British India. In the statement of objects and reasons it was stated:—The reduction in the supply of synthetic dyes caused by the war has led to a temporary revival of the natural indigo industry, and the Government have given careful consideration to the question whether this important industry can be re-established on a permanent footing. Considerable sums have been expended in the past both by the Government and by the Behar Planters Association on scientific investigation into the methods of cultivation and manufacture of indigo, but many problems involving considerable expenditure still remain to be solved. It is thought reasonable that the industry should contribute towards the cost of investigating these problems and as cultivation is diffused over several provinces the imposition of an export duty appears to be the most suitable method of levying such a contribution. In the draft Bill it is accordingly proposed to levy a cess on all indigo exported from British India. As there is no body or association representing the industry as a whole to which the expenditure of the cess could be entrusted it is proposed that the proceeds should be received and expended by the Government. Sir Claude Hill stated that Mr. David, Imperial Chemist, had already started work at Fusa and the results so far achieved by him were full of hope. The Planters Association had awakened to the fact that opportunities for the development of trade presented by the War should be grappled with. They suggested that an export duty on raw product should be imposed. This proposal was circulated for opinion to the local governments who have endorsed the view of the Association. It would be necessary later on to associate an indigo botanist with the indigo chemist.

The motion to introduce the Bill was agreed to.

Indian Coinage Act.

Sir William Meyer introduced a Bill to amend the Indian Coinage Act. He said the Bill provided for the substitution of a nickel two anna piece for the silver two anna piece at present current. This possibility was discussed in 1904 when one anna nickel coin was introduced. The Government would be in a position to issue the new coin before long and mints were already engaged on its production. The Bill was formally introduced.

A Resolution Withdrawn.

Mr. Chenda's resolution on the Constitution of a Board of Scientific Advice was withdrawn without discussion.

Abolition of Liquor.

Mr. Sarma in moving the resolution about the abolition of liquor or intoxicating drugs said that the proposal would not dislocate finance. We wanted the Government to declare total prohibition as the ultimate goal of its policy. At present the Government policy was to discourage excess but provided drink for the moderate drinker. According to this policy the minority of moderate drinkers tyrannised over the majority of abstainers tempting them to drink from the shop in the locality. He proceeded to show the disastrous effect of drink on the people and quoted opinions in support of his contention. In England, he said, the privilege of moderate drinking has been abused and the demon of drink roamed rampant even now when the Empire was in peril. He was alarmed at the increase, however small, in the abkari revenue in India. He hoped that the Indian members would be true to the traditions of their religious ordinances and Europeans would realise the responsibility that rested on them.

Sir Hamilton Grant sympathized with Mr. Sarma's views but said that the Council was feeling tired with Utopian and nebulous schemes brought from time to time. Nobody was ignorant of the results of horrible excesses, but if Mr. Sarma wanted any reform he should have come forward with proposals of modification of the Excise Law instead of trying to interfere with individual freedom. The resolution, he said, was unnecessary and calculated to make already a sad world sadder.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said he wished that Sir Hamilton Grant had looked to the ques-

tion more seriously. The question was one which affected the vast mass of the people, who contributed to the excise revenue. The proposition of the mover was not a wild one. He quoted statistics to show how gradually but steadily excise revenue increased from 1874 till the present time. The right policy was to adopt total prohibition as the aim and end of the British excise policy.

The Hon'ble Mr. Surendranath Bannerjee said that he was a bit of a partisan in the present question. He was a teetotaler. He knew that some of India's most illustrious men fell victims to the evil. He referred to the campaign against the "outstill" system in Bengal. The Hon'ble Mr. Sarma's resolution embodied, an ideal which could be attained. The resolution, he maintained, was not nebulous. There should be a progressive movement towards the attainment of the ideal.

The Hon'ble Mr. Fagan said that the resolution was far-reaching and based on assumption of a debatable nature. The argument seemed to be that the use of the Alcohol drug was morally indefensible and therefore the duty of the Government was to prohibit their use as of all that was morally indefensible. The subject had been endlessly debated and there was endless disagreement among moralists on the point. The abuse of Alcohol and intoxicants and their moderate and reasonable use had been placed on the same level. The mover had referred to the case of Russia, America and England where, the speaker maintained, the degree of prohibition had only been possible as the result of the conditions entailed by the war without a parallel in the world's history and was therefore no argument for normal times.

Sir Dinshaw Wacha said that he had been agitating over this matter for the last 40 years, and had often been abused by Government officials for that. In the matter of revenue the Government of India were incorrigible and irreconcilable. The Excise Act had been in operation since 1878 and the result had been a maximum revenue but not a minimum of consumption. The Government policy of excise had failed. He concluded by saying:—Let us try our best to bring out the reforms ourselves independently of the Government.

Sir Claude Hill said that the growth of the illicit use of Alcohol did not imply the aggregate growth of alcohol. On the contrary there was a considerable decrease, for instance in Guzerat, by adopting methods which considerably restrained the use.

The Hon'ble Nawab Ali Chaudhuri Advocated total prohibition, failing which he would make the shopkeeper. The evil of drink was doing havoc among the labourers.

The Hon'ble Dr. Sapru said that several false issues had been raised in the debate. Certainly Mr. Sarma did not want the Government policy of many years to be upset by a stroke of the pen.

Sir John Donald said that drinking was prevalent among certain classes for instance the Sikhs. Was it meant by the resolution that drinking should be prohibited among them?

Pandit Madan Mohan Malaviya—May I remind the Hon'ble Member that drinking is prohibited among the Sikhs by the injunctions of the Gurus.

Sir George Barnes replying quoted the views of the Government published in 1905 and 1914 on the subject. He wondered why the mover had not included tobacco in his resolution, but probably he was anticipating that Mr. Sarma would bring up another resolution about tobacco. He thought Sir D. E. Wacha had taken an exaggerated view of the whole case and quoted statistics to controvert him. It would not be right to prohibit alcohol among certain classes who used alcohol in moderation. The mover of the resolution had minimised the effects of illicit practices which, in his opinion, was a more important question. He pointed out in detail the various difficulties, financial and otherwise, if the resolution were accepted. Concluding he said that the Government excise policy had been pitched up at a very slow pace. There was no short cut to the attainment of the object which the mover had in view.

After Mr. Sarma had replied at length the resolution was rejected by 33 voting against and 20 voting for it.

Regulation of House Rent.

In the course of answers to questions asked at the Imperial Legislative Council to-day Sir George Barnes said that on representation from the Bombay Government, the Government of India had taken powers under the Defence of India Act to control and regulate the housing of artisans and labourers in defended harbour towns, and that these gave to the Bombay Government the power to fix maximum rents in respect of houses the rent of which does not exceed ten rupees monthly.

State Management of Railways.

Sir Robert Gillan said:—The question of State management of railways as apart from the ownership is at present being discussed with the Secretary of State in connection with the contract with the East Indian Railway, notice to determine which had been given by the Secretary of State.

Telegraph Department.

Sir George Barnes said that proposals for decreasing the proportion of non-Indians employed in departmental telegraph offices have been submitted to the Secretary of State and include provision for the regular transfer of a certain number of men from local service to the general service; also that the Secretary of State was being addressed on the subject of increasing the proportion of Indians in the Telegraph Department.

State Prisoners and Non-Official Visitors.

Sir William Vincent said that the Government of India would consult Local Governments in regard to the question of the appointment of non-official visitors to visit State prisoners.

Indian Labour Corps.

His Excellency the Commander-in-Chief said:—The reports received from the several theatres of war has showed that the members of the Indian Labour Corps working outside India are suitably accommodated and receive the same medical attendance in our Indian hospitals as is accorded to Indian troops. Special interpreters have been appointed whenever considered necessary, and in all corps there are persons who know English and the language spoken by the men in the corps.

Indian Expeditionary Forces Cost.

Sir William Meyer said:—India is paying only the normal cost of the Indian Expeditionary Forces, that is, so much of the expenditure on their pay and maintenance as would have been incurred if the troops had not left India.

TELEGRAMS.

Indian Army Reforms.

Sir G. M. Chitnavis asked:—(a) Has the attention of the Government been drawn to an article on Indian Army reforms in the December issue of the "Hindustan Review" contributed by Mr. K. C. Roy? (b) Will the Government be pleased to state the constitution of function of the Advisory Council mentioned in the article and given in the Indian Army list (c) Has the attention of the Government been drawn to the suggestion for the adoption of a system of modified conscription applicable to all provinces, and will the Government be pleased to state whether such proposals have been or are under consideration?

His Excellency the Commander-in-Chief replied:—(a) The article in question has been seen but as it adds nothing to our present knowledge of the position the attention of the Government has not been drawn specially thereto. (b) The constitution of the Advisory Council as follows:—President:—His Excellency the Army Member. Members:—The Chief of the General Staff, the Adjutant General, the Quarter Master General, the Army Secretary, the Financial Adviser and such other members as may be invited to attend a particular discussion. The Council meets as a rule weekly. Its functions are to discuss such questions as His Excellency the Army Member may consider of sufficient importance affecting (a) the improvements proposed in the army (b) preparation for the war, (c) fixed defences and military operations in progress (d) military organisation, (e) conditions of service or customs affecting the Indian Army.

(c) The article referred to contains no definite proposals in regard to the adoption of modified conscription applicable to all provinces. The question of conscription and compulsion has, however, been considered by the Government of India and rejected as impracticable in the present circumstances. The Council adjourned till the 27th instant.

Calcutta

Arrest of Women.

Bengal Governor's Explanation.

CALCUTTA, February 20.

At the yesterday's meeting of the Bengal Legislative Council H. E. Lord Ronaldsday in closing the debate on the resolution regarding the arrest of two Bankura women said:—All that I wish to say is this that the Government have frankly admitted that in this case an error of judgment was made and that the Government regret that it should have been so. It must be obvious to everybody that it is far more in the interests of the Government than of any one else that errors of judgment of this kind should not be committed. It is the Government that has to bear the responsibility for that. The Council may be assured that it was no mere empty words which Sir Henry Wheeler spoke when he said that orders had been issued which will so far as possible prevent in the future any similar error of judgment being committed, and he stated I think, especially that in any case in which the police have reasonable grounds in future for suspecting a lady, action shall not be taken against her until the matter has been referred to the Government. The Hon. members will understand, I hope, that it is our intention to guard so far as it is possible against any similar errors of judgment in future. It may not perhaps be out of place if I remind the Hon. members in this connection that the task which has been laid upon the shoulders of the Government is a very heavy one and one which has never been before placed upon the Government, but it is a task which was forced upon them by outrages and lawlessness. It sometimes seems to me that both in the press and the public platform as the result of a natural desire on their part the spokesmen of the public in desiring to see that these extraordinary powers which the Government are exercising are exercised as justly as possible, do sometimes lose sight of the horror and misery that the public themselves have been saved from as a result of the action which the Government have been compelled to take. I venture to say for the consideration of the Council that when they are considering these matters let them understand that it is to the interest of the public themselves that the Government have taken this action and that if it had not been taken, if these extraordinary powers have not been exercised by the Government during the past year or two, we should undoubtedly have seen a vast increase of that horrible series of crimes and outrages which have blackened the history of Bengal for a period of something like ten years.

CALCUTTA, February 21.

Grain compensation allowance of one rupee a month has been sanctioned to all whole-time employees of the Government on the Civil establishment drawing Rs. 12 or less a month in the districts of Calcutta, Howrah Darjeeling and Rangpur in which cheapest common rice was dearer than 10 seers per rupee during the month of December.

Burma

The Chin Trouble in Burma.

More Details.

RANGOON, February 20.

A correspondent writing in this evening's issue of the "Rangoon Times" regarding the recent Chin rising says:—Mr. J. M. Wright, Superintendent, Chin Hills has been wounded by Chins but is doing well now. At the time of the first outbreak there were about 30 sepoy of military police at Haka. In addition to 3 assistant Superintendents there were four other Europeans. Between Haka and Falam communication was cut off by trees being placed over trees and as many of the Chins as possessed guns fortified themselves with them. Special measures were adopted to protect Europeans and women in Haka. On receipt of the news Major Burn of Mowya and a military police column proceeded forthwith to Haka. The Europeans were escorted to a place of safety and further detachments of military police arrived from other quarters. One sepoy killed five wounded in Burma column. Tribesmen took to hills and roads

to Falam were reopened and things made safe. Punitive column were sent out and several villages burnt. Seven Indian soldiers were wounded and one killed in one of the punitive columns, which was in charge of a Superintendent who was also wounded. Captain Stafford R. A. M. C. is attending on Mr. Wright and other wounded at Haka. Pacification is now proceeding satisfactorily now that the whole area between Haka and southern border having been traversed by punitive column.

Bombay

Regulating Food Prices.

BOMBAY, February 20.

The Bombay Food Prices Committee which was organised in April 1916 for regulating the prices of necessities of life submitted its final report yesterday and adopted a resolution concluding their work. Since their inception this Committee was trying to exercise a steady influence on prices by friendly conference with merchants and shop-keepers and by enlisting their co-operation. Owing however to increasing difficulties of transport and the growing tendency of profiteering it was thought necessary to appoint an agency armed with legal powers. The Bombay Government, therefore, appointed a Controller of Prices and certain committees to assist him. All active members of the Food Prices Committee and of its ward committees have been invited to serve on these committees and henceforth the Controller will notify the prices.

A Religious Devasthanam.

Alleged Misappropriation by Manager.

POONA, February 20.

A case has come into the District Judge's Court in which two members of Joglekar family, hereditary worshippers in a public religious Devasthan known as the Belbag and three other Hindu inhabitants of the city of Poona have applied for the removal of the manager Meharban Balaji Madhavrao Phadnis Manavkar first class Sirdar of the Deccan, on the ground of alleged misappropriation of a portion of the income which was meant to defray the expenses of the devasthan. It appears that the founding of the institution dates back 135 years prior to the advent of British Rule when the then Peshwa set aside certain inam villages, lands, cash allowances, etc., to meet these expenses and appointed an officer to administer the estate for the benefit of the institution. The management was handed over to the defendant's grandmother at the time of the introduction of British rule. Plaintiffs further ask the Court to appoint another manager and order production of correct accounts of income and expenditure since the time the defendant came into management, also for the appointment of a Receiver. The defendant sirdar was examined at some length on Tuesday by Mr. Balerae, pleader for plaintiffs. The case is proceeding.

The Late Mr. Gokhale.

Death Anniversary Commemoration.

BOMBAY, February 20.

On the occasion of the anniversary of the death of the late Mr. G. K. Gokhale two commemoration meetings were held in Bombay yesterday, one at the Servants of India Society where Mr. M. R. Jayakar, Barrister-at-Law interpreted the life of Mr. Gokhale and the other meeting was under the auspices of the Bhagini Samaj where Mr. Vimaladasi delivered an address on the life work of Mr. Gokhale.

POONA, February 20.

The third anniversary of Mr. Gokhale's death was celebrated on the night of the 19th by his friends and disciples at the Servants of India Society. An informal discussion was held on the reforms and the present situation generally in which Messrs. Faranjiye, Apte and several others took part.

Rs. 2,000, Demanded from

"Bombay Chronicle".

BOMBAY, February 21.

At the Police Court Mr. B. G. Horniman, Editor, "Bombay Chronicle" appeared before Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate to file a declaration as keeper of the press of the Indian Newspaper Company limited being asked by the Magistrate to show cause why he should deposit a security of Rs. 2,000. Mr. Horniman said that the Indian Newspaper Company has been the keeper of the press for the past five years and the declaration had been made on behalf of the company by its authorised agent or agents. He had already deposited a security as publisher of the "Bombay Chronicle" which was printed at its press. He found that that did not exempt him as keeper of the press but if the security was taken from him as keeper of the press he would then be exempted as publisher of the "Bombay Chronicle" The Magistrate ordered Rs. 2,000 to be deposited as security or securities of value of Rs. 2,000.

Stop-Press Telegrams.

ఫోర్టు నెంటుజారి గెజెటు

:o:

కృష్ణా జిల్లాలో తహశీల్దారు, తాలూకా మేజిస్ట్రేటు పదవియందున్న అల్లూరి రామకృష్ణమర్రిరాజుగారు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు పదవిలో నియమింపబడిరి.

స్పెషలు సెటిలుమెంటు ఆఫీసరు జె. వేంకట నారాయణనాయుడుగారికి మూడు మాసములు జీతమువైన సెలవొసగబడినది.

డిప్యూటీ కలెక్టరు కె. వేంకట రమణయ్య పంతులుగారికి మూడు మాసములు జీతము వైన సెలవొసగబడినది.

డిప్యూటీ కలెక్టరు డి. సీతారామయ్యగారికి రెండు మాసములు జీతమువైన సెలవొసగబడినది.

తమ సెలవనంతరమున జె. హుస్సేన్ ఖాన్ సాహేబు బహద్దూరుగారు జనరలు ఘ్యాటీ మీద కర్నూలుకు బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

కొలపాడి రామకామయ్య ఆచార్యులగారు కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ముల్లా మహ్మదు షేరిఫ్ సాహేబు బహద్దూరుగారు నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యత్వమును తిరిగి పొందిరి.

రావుసాహేబు కోలా పిచ్చిరెడ్డిగారు గుంటూరు జిల్లా బోర్డుసభ్యత్వము ఒసగబడిరి.

హార్విస్టయ్యరు వజీరు ఉద్దీన్ సాహేబు బహద్దూరుగారు ఏలూరు మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పోలిసెట్టి అప్పారావు సెట్టిగారు విశాఖపట్టణము మ్యూనిసిపాలిటీ వైరువన్ పదవిని పొందిరి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా పాలకొండ తాలూకాలోని వీరభట్టముగ్రామము యూనియనుగ ముర్రుటకు ఆజ్ఞయైనది.

పార్వతీపురము కోమట్లపేట రోడ్డులో 9 వ మైలు రాయయెద్ద ఈ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనండి యు ఒక ఆసిల్మెంటును నిరూపించుటకు విశాఖపట్టణము జిల్లాబోర్డువారు గవర్నరుగారి అనుమతిని బడసిరి.

ఇ. హెచ్. డిక్కరుగారు కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. మిరియము గంగినాయుడుగారు చిత్తూరుతాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నల్లూరి నారాయణరెడ్డిగారు చిత్తూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ మదనపల్లితాలూకాబోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

కె. వేంకటాచలయ్య గారు కడపజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ, రాయకొట్టి తాలూకా బోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున మహాభావ్యము నరసింహముగారు విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని కృంగారపుకోట సబ్ రిజిస్ట్రారుగ వేల్పుటకు ఆజ్ఞయైనది.

మండయము తండనూరు నరసింహఅయ్యంగారు బల్లారి జిల్లా హూసిన్ హాడ్ కల్లి సబ్ రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున ఉప్పూరి జగన్నాథముగారు గంజాము జిల్లాలోని శ్రీకాకుళమునకు సబ్ రిజిస్ట్రారుగ పోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

యల్లమృచెట్టి చంద్రశేఖర రావుగారు విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని ఆనకాపల్లి నగరమునకు సబ్ రిజిస్ట్రారుగ బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

టి. ఆర్. నుబ్బయ్యగారు విశాఖపట్టణమునుండి గోవా వరి ఉత్తరభాగమునకు మార్చబడిరి.

తమ సెలవనంతరమున సూపరు జైజరు ఎస్. రామానుజాచారియరు గారు విశాఖపట్టణము డివిజనులోని ఎలమంచిలి సబ్ డివిజనుకు బోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

నెల్లూరుడివిజను ఆక్టింగు సబ్ ఇంజనీరు సి. వి. మణ్ముగ ముదలియూరుగారికి రి-మాసములు జీతము వైన సెలవొసగబడినది.

జయపురముజిల్లా కోరాపుట్టి డివిజను పోలీసు డిప్యూటీ నూపరిం పెండెంటు బండి శ్రీరాములు నాయుడు గారికి రి-మాసములు జీతమువైన సెలవొసగబడినది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

(0)

హైందవ దేశీయమహాజనసభ.

ఈ హోంరూల్ లో గొందఱు యెట్లయిన దనుపట్టిక పట్టు బొత్తుగా విధులము గావించునందలనను తలంపుతో ఇంగ్లండుకుఁజూచు అచ్చట కొందఱిని దమవలన జేసికొని ఎట్లు లో మహాప్రభుత్వమునో హోంరూల్ తీర్మానము నాటింగ్ హమ్ లేబరు కాన్ఫరెన్సులో బ్రవేశపెట్టించగలిగిరి. ఆ సభ వారు సమీక్షించు ఈ తీర్మానముయొక్క తత్వమును సంపూర్ణముగఁ జెలిపినవారే గనుక, ఈ తీర్మానమును గొనివచ్చిన వారికందఱ నీర్లు తుడుచుటకయి సభాంతమున నీతీర్మానమును బ్రవేశపెట్టుటచేట. అంతయేకాని ఈతీర్మానమును గూర్చి యిందుక చర్చించినవారుగాని, వీరి కనుకలముగ వోటిచ్చిన వారుగాని జీవించినయెడల పత్రికలలోఁ బ్రకటించినవారుగాని లేరు. కాబట్టి దీనింబట్టియే యాతీర్మాన మంగ్లదేశమున నెంత చట్టుకు నామోదించబడినదియో పాఠకులకు గ్రాహ్యము గాకమానదు. అందుచేతనే మరల ఈ తీర్మానమును గూర్చి లండను చందాలములముగ ధనమువసూలుచేసి, హిందూదేశమునకు తక్షణస్వరాజ్య మొనగిననేకాని వలనపడ దని వితండ్వాదములు సులభములై తక్షణస్వరాజ్యవాదభిమతముల కొందఱిని ఇంగ్లండునకుఁబంప నిరంతరప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఊహన. వీరికోరిక తీరికలెట్లు కెంతకాలము పట్టునో కాని ప్రస్తుతము మాత్రము అందనిప్రమానిపండ్ల కట్టులు చాచితిమని వారికిఁ దెలియును. కాని పట్టినపట్టు విడిచిన పరిచాపాస్పదకుగ నేమోయి పరితపించుచు ఆత్రిగానికి బుద్ధి యెల్లముగాదె యనునట్లు ప్రకర్తించుచున్నారు. (ఆంధ్ర ప్రకాశిక.)

హిందూ దేశీయత.

“మాంధ్యైరు గాడ్మయసు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—భారత జాతీయ మహాసభా కార్యనిర్వాహణమును గూర్చి ఆంగ్లేజ్ వార్తాపత్రిక లెట్టివిమర్శనము చేయుక పోవుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. నేనెట్లనుకొని నా మహాసభ కధ్యక్షురాలిగ నెన్నకొనుటనే ననేకు లాచిషయమున కుతూహలము జేసివారైరి. ఇంతకు పూర్వ వర్తనములలోకత కాంగ్రెసు నివేదిక చుంతసంపూర్ణముగ లేదు. అయిననా, ప్రస్తుత సంగ్రామము కలన భారతదేశస్వాతంత్ర్య విషయము నెడల చున తున్నాము కృత్రిమంబునున్నది. సర్ విలియము వెడ్డెరుబరును గాఠిక సరివానితో మాట్లాడుచుండ నాపనివాడు హిందూదేశమున సులభముగ యుద్ధమున పనిచేయువారు లక్షలకొలది లభించునపుడు తామును తనతోడివారలను నెందులకు వైర్యమునజేర బాధింపవలెనని చెప్పినట్లు ‘నేనును’ పత్రికయంతు వ్రాయబడియున్నది. ఈ పనివాని ప్రశ్న మిగుల సమంజసముగ నున్నదని వెడ్డెరుబరును గాతభిప్రాయపడిరి. అందుమూలముననే భారతీయ స్వాతంత్ర్య సమస్యను కార్యసాధనానుకూలముగా గావించు విషయ మిజాతవాను లెల్లరకు ప్రముఖముగ గానించుచున్నది. హిందూదేశమున కెంతస్వాతంత్ర్యముండిన అంతగా మనకి ప్రస్తుతపు కయ్యమున సహాయము చేయగలదు. ఇదియే కాంగ్రెసు సభలో జరిగినవిషయములలో నెల్ల ప్రధానమైనది. “కొంతనియమిత కాలమున బాధ్యతాశూత మగు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము కావలె” నని కాంగ్రెసు సభ కోరుచున్నది. ఈవిధముగ నున్న కోరిక అసందర్భము. ఏలన సంస్కరణములు దేశపుకత్తి ననుసరించియే ప్రసాదించబడవలయును. కాని బీకేంటర్నుగారు తమ ఉపన్యాసమున నుడివినరీతి ప్రజలయెడ మాకెక్కుడు విశ్వాస మున్న యెడల, మాకును వారికిని కూడ అంత తేయ స్కర మనుమాటను మాత్రము త్యక్తని గ్రహింపక తప్పదు.

కాశ్యప్తినగరమునందు వెలనాటి మహాజనసభ యొక్క టికెట్లదని విలేఖకు లొకరు మాపేజీ వ్రాయుచున్నారు వెలనాటిబిడ్డలకు తగు మెనవారికి విద్యార్థి జేరవము లొసంగించి చదివించుట సంఘమునకు కళంకము తెచ్చు కన్యాశుల్కము వరకులకము ఇది కైకొనుచు నాచారములు మాన్ప ప్రయత్నించుట ఆంధ్రభాష గృహింపించుటయున్న గునవిసభోద్దేశములు. ఈ యుద్దేశములతో నూరదేశములం దుండు యీ తెగవారికి నిన్నపములు వంపియున్నారు. కొందరు మొదట్లు చేయున్నారు. ఇంక వెక్కిరిండు చేరగలరని వ్యర్థముతో సభ వారు పనిచేయుచున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

జమిందారీ రైతులసభ

అయ్యా, ప్రత్యేక నూజికుతాలూకా జమిందారీ రయతుల మహాజనసభ మార్చి 9 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 2 గంటలకు తేలప్రోలు గ్రామమున సమావేశమవును. నూజికుతాలూకాలోని జమిందారీ గ్రామాదులరయతులు యానవృద్ధితప్పక దనుచు స్రాధితులు. అవ్యక్తుని పేరు ముందు తెలుపబడును. సదరు సభయందు చర్చించు సంగతులు 1 నూజికుతాలూకాలోని జమిందారీ గ్రామాదుల రయతులు కలిసి “జమిందారీ రయతులసంఘము”ను స్థాపనసంఘమును స్థాపించుట. 2 జమిందారీ రయతులసంఘమునకు అగత్యమైన చట్టములు కూర్చుటకు ఉపసంఘమును యేర్పాటుచేయుట.

శంకర మేకలేశ్వరరావు

II

ఆయకట్టుమార్పులు

అయ్యా, కృష్ణా డెల్టాగ్రామాదుల ఆయకట్టు విచారణలో నోరులేని బీదరయతులు మోసపోకుండా న్యాయవాదియగు వెద్దిభట్ల వీరయ్యగారు 9-వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో వెల్లడించిన మార్గములకు రయతులు కృతజ్ఞత చూపవలసి యున్నది. మరియు, ఆయకట్టుమార్పు పద్ధతులు, ఒకకథగాను, కరణములు వర్తరాలను, చిల్లర అధికారులకు నలులగాను, న్యాయవాదిగారి ఆశుధారా చాతుర్యముచే వర్ణింపబడినాను. ప్రజారంజకులును, తేజహితైక తత్పరులును, అగు న్యాయవాదిగారి యొక్క వాక్యరత్నములు, ప్రభుత్వమునకు అది ఉద్యోగీయులును, గవర్నమెంటు వారి పరిపాలనకు అధిక సంపత్తుల అభివృద్ధికి పునాదుల బలపరచుచువాను, ప్రజలకును పరిపాలకులకును, ప్రతినిధులకును, ప్రభువులతో తుల్యముగ వంక పరంపరవార సత్వపు మాక్కులు గల విశిష్ట ఆఫీసర్ల యనబడు కరణములను, ఒకవోట ఒక మండ్రమునెప్పి ఒక కాని, వేరొకవోట ఒక మండ్రము చెప్పి మర యొక కాని సంపాదించు సంతతివారికి జెందిన చిల్లరబాపతు వారుగా యెంచుకొనబడి, వారిమామణకు కరణములు, పాత్రులైరి. అయితే వీరయ్యగారు నెలవిచ్చిన యంతములు విమర్శములు గావని నాతలంపు ఎందువల ననగా వీరయ్యగారికి నోరులేని రయతుల కేసులలో ప్రసన్నమగు లక్ష్మీకంటే, కరణములు, వర్తరాల న్యాయవాదిగారి కేసులలో లక్ష్మీ చిల్లరచిల్లరగా పరిణమించుట చేత, కరణముల వర్తరాలను, వీరయ్యగారు చిల్లర క్లాసులో చేర్చుకొనియుండును; గాని న్యాయవాదిగారి న్యాయశాస్త్రములో ప్రత్యేకము కరణములు వర్తరాలు చిల్లర ఉద్యోగీయులుగా విభజింప బడి వీరయ్యగారు జ్యేష్ఠ భావముతో కరణములను దూషించి యుండలేదు. వీరయ్యగారు నోరులేని రయతులపట్ల మాత్రమే గాక జమిందారి యందు కూడ సామభూతి యున్నట్లు బెజవాడ రామమోహన్ పుస్తక భాండాగార ఆదిమాధుల సమస్య వలననే వారి ప్రజారంజకత్వము తేట తెల్ల మయినది. కనుక వీరయ్యగారు కరణముల మీద ఆగ్రహము జనించి వ్రాయలేదని సోదర కరణములకు నునది చేయుచున్నాడను.

దొండపాడు, గు. తా. ఎల్లం గాజు విజయరామయ్య

III

దేశీయ వ్యాయామము.

అయ్యా, రెండు విద్యార్థి సభ లైనవి. జాతీయ వ్యాయామ మభ్యసంపనలనని తీర్మానములు చేయబడినను పాఠశాలాధికారులచే నవి యాచరణలో బెట్టుబడకపోవు తెలియు కోచనీ యము. పేరకల్ బారు మొదలకు వానివై ప్రావీణ్యమును చూపినవారికి పరికము లిచ్చెదగ గాని, దండెములు మొదలగు దేశీయవ్యాయామ ప్రదర్శకులకు కలనైన దలపరు. కాని విద్యార్థులయందుకూడ చాలతప్ప యున్నది. కారణము వాని గాచరింపకపోవుటయే. పాఠశాలకు వదలబడితోడనే పుడ బాల్కొ, జేడ్ మెంటుతో పోవునమే కాని, దేశీయ క్రీడలగు చెడుగును కోటాట మొదలగునవి దలపున కేమాత్రమును రావు. ఎవరైనను వాని నామోచ్చారణ జేసిన పరిహాస పాత్రులగుటకే. ఎక్కడ జూచినను పరదేశీయ క్రీడలకై జరుగుటోర్పు మొట్టే గాని, దేశీయక్రీడల పోటాపోటీలే లేవు. ఉన్న

ను అవి చాల తక్కువ. భారతదేశ, విశాఖపురంలో, చెమగుడు పోటాపోటీకై విగ్రహములు నెలకొల్ప బడినవి. గోదావరిజిల్లాలో దండెములు బస్సులు బాగుగా ప్రదర్శించువారికి పరికములు జిల్లా వ్యాయామసంఘము వారిచే నొసగబడి యు త్తా మా ము పురికొల్పబడినవి. అనులాపురంలో చెమగుడు పోటాపోటీకై భీ సవిగ్రహము రేపు వేంగికాలముదా తప్పక నెలకొల్పెదరని వినుటకు సంతస ముచున్నది. ఇటులనే దేశీయదంకిటకు పోటా పోటీలను బెట్టవలెను. విద్యార్థులు దేశీయక్రీడలకై తపోతాపాము తీసికొని చాలజట్టులు తయారు కావలెను. దేశీయక్రీడల నాడు నిబంధనల విషయములు. రామజోగ రావుగారిచే కూర్చబడిన “జాతీయ యోగవ్యాయామ క్రీడ” లను పాత్రముచ, దేశీయ క్రీడావిముఖు లగువారికి దానియందు అప్పారాయ కళ్యణిచే వ్రాయబడిన యుపన్యాసమును బదిలిన తగుత్వపై గలుగగలదు. కాని యిప్పటి విద్యార్థుల కర్తవ్యమేమి? అందరును దేశీయముల విడనాడి పరదేశీయముల జేబట్టుచు ఘోరప్రతిజ్ఞ వైకొనుటయేగాక దానిని యాచరణలో తప్పక బెట్టవలెను. ఉదయమున యోగవ్యాయామమును, దండెములు, బస్సులు మొదలగునవి తీయుచు, సా మంతము దేశీయక్రీడలకు కోటాట, చెమగుడును మధ్య సింపకలెను. ఇవ్వమున్న తాలింఖానాల నెలకొల్పి పల్లముద్దారుల కధ్యసంపవచ్చును. ఇటుల కార్యక్రమమునకు దిగనివో నేమియు లాభములేదు. మాటలు క్రి మూహాపకములై పరిణి మింపకలెను.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సోదరులారా! ఇటుల జేతునివో కొలదికాలము గడచునప్పటికి వాంఛ కల్పమును కృతంపవలసివ పాఠకులమై, యాచరణక్రీడిలేజాలగు పూర్వము కీర్తిన మంటిపాలుజేసి, జాతీయతను విడనాడి, తేజద్రోహులము కావలసినవచ్చును.

కాపున తక్షణమే కార్యాచరణమునకు గడంగకలెను. చెప్పటకంటె చేయుటయే మేలని మదనవలదు.

విజయనగరము. ఒక విద్యార్థి.

మదరాసు కార్యరేషను నోటీసు (1085)

ఈనెల 22-వ తేదీ శుక్రవారమునుండి 12 అంగుళముల ప్రాతనిటి గొట్టుములను తీసివేయుదురు గాన మరు ఉత్తరుప్రవరకు ఆదెప్పునాయకవిధిని టంకసాలవిధి నుండి ఒత్తవాడవిధి వరకు బండ్ల రాకపోక లేకుండ ఆపుచేయవచ్చును.

రిప్పకొ బిల్డింగ్స్ } జె. సి. మొలోని, ఐ.సి.ఎస్. 15-2-1918. } వెసి డెంటు.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండు మారు కాపురములు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాల రామ సూర్యప్రకాశరావుగారు తా. వెద్దాపురం తాలూకా రాంగంపేట గ్రామం తా. నాన్నరేట్ల వెద్దాపురమునకు మధ్యను ఉండునున్న అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంకల్పింపు ఫలము. ది 22, 28 మార్చి నెలలో కోట ప్రతేకమందు ఏలము పొదుమన్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈగిగువ మరతులకు లోబడి పాడకచ్చును.

- మరతుల వివరము. 1. నుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు మన్న ఎన్నిక గల పలుగుధములకు అంటుమామిళ్ళున్నా తీడిమామిళ్ళున్న మాత్రమే (తక్కిన ఫ. వృక్షములు గాక) 2. నుమారు రెండుజేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒక వెయ్యి తీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడదలచినవారు రె. మును. రె. మా. పాయిలు ధరానకు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట ఖాయవరయకున్న వారు ముచ్చిలికాతోపాటు సగముసొమ్ము ఇచ్చి చేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సొమ్మున్న చెట్ల కాములు కోయటకు పూర్వాయందు నెల్లించవలెను. 6. పాట కాలయందు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో ఖాయవరయకొనిన వారి సొమ్ముకప్పు తక్కిన వాతి సొమ్మునాపను చేయవచ్చును. 7. తగు సంఖయిషి యింకా కావలసినవారు యీ దిగువ వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండూరు } ముజూరు సిరస్తాదారు ఆఫ్ గొల్లప్రోలు ఎట్టేటు, గోదావరి. 9-2-18 } క్యాంపు: సామల్ కోట.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము డిపోవారి రూ.5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. అకాశంగము గలగంతుడుకుట త్వరపడుట యుక్తము.

తామర తైలము	గజ్జికీ తైలము	మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము

చక్కని డబ్బీలో పెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయించబడుచున్నది.

అమృతాంజనం సీ పో,

109, ప్రేక్షాభిమంజయ.

రి, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శారదాంబి
ఇది శ్రీ భక్తబాధిని యను నాటకము.

సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గమును చూపినది. అందరును జదివి తీరవలయును. పెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుఖర్చు 212, మదరాసు

వాదాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అవశిష్ట భక్త రక్తములను జనించు వాడ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలను శుభ్రము, ప్రాంతిశోధనను అన్ని విధములను గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమశుభ్రకారిణి (8)

చక్కని డబ్బీలోని నిర్మలము, శుభ్రమైనను బాధ్యతవ్యవస్థ అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటుమంటి పొరలను, మలబద్ధమును, కార్మికసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కఠినరోగమును, గలగంతును, 16 రోజులవరకు పండుకుట 4 డబ్బీల బుడ్డిలో అమృతము.

ప్రాప్తిచరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వీక్షణాపాలిపి ప్రశంస

ఇది శ్రీమంజరి అపూరణ విరచితము.

పెల 0-1-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

వ్రాయబడినది. పెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

1030

రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా మన్నారా! అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతువుత్తి, రక్తపుత్తి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

రికీసర్డు

మొదలయినవి. కలుగును. స్వచ్ఛస్థితియు, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవును. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగీస్, పిసాంగ్, సిల్వర్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యన్నారు. కావలసినవారు అధికాప్రాప్తును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుచేయవారికి తై కనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నవ్వకు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును. ఏకెంటులు కావలసియున్నది.

15 రూపాయల డబ్బీ పెల రూ. 9-0-0. కపాలఖర్చు 1-కి డబ్బీలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

సాలామిసిరి మురబ్బ డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(691)

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్నపైజా చక్కనిగ్రంథము పెల రూ. 0-8-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు ఖర్చు 213, మదరాసు.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేపాళ జీకేపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోశోజనము, మంచిది ,, ...	10-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
కచ్చకర్పూరం ,, ...	2-0-0
కాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో,

మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు న్యాసా మైన పెలకు దొరకును. క్యాలటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-387) శివజరు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముఖము నొసంగును. 219

అశోగ్యమును కలుగ జేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు

వ్రాసిన రిపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము

వైద్యశాస్త్ర మహేశ్వరం గోవింద్రి,

అశంకనిగ్రహ వృషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తనను పరికింపుడు.

ప్రతి తర్కికమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావార్డు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలయ్, గోవా, ఫీజి, బెరెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధాపధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రం సీసా. మియంటు నున్న యెడల; మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అశాశోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ సేవనచే శాశ్వతముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల గుననట్టియు నవయోగ్య రములకు కర్మాటక మాలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండుదు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసానుండును. ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాలో నూడి యుండును. 280 మాత్రము సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6. సీసాల లోకసారి తెప్పించి కొని టపాల ఖర్చుతోడే రూ 1-8-0

12. సీసాలోకసారి కొనిన 2-12-0

25. సీసా లోకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మానవ్య ఆయుర్వేద

సీసా సిద్ధాపధములు దొరకును.

వినియోగము:—ప్రతి సీసా రామువ వైద్యశాల, మైసూరు.